

ZBIERKA ZÁKONOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1960

Vyhlásené: 06.10.1960 Časová verzia predpisu účinná od: 01.01.1961 do: 31.12.1966

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

142

VYHLÁŠKA

generálneho riaditeľa Štátnej banky československej

z 8. septembra 1960

o poskytovaní prevádzkových úverov a uplatňovaní sankcií

Generálny riaditeľ Štátnej banky československej ustanovuje podľa § 11 ods. 3 zákona č. 83/1958 Zb. o úprave finančného plánovania a finančného hospodárenia národných podnikov a ostatných hospodárskych organizácií štátneho socialistického sektora, a podľa § 21 zákona č. 8/1959 Zb., ktorým sa ustanovujú základné pravidlá o štátnom rozpočte a o hospodárení s rozpočtovými prostriedkami, na vykonanie vyhlášky ministra financií č. 66/1958 Ú. l. (Ú. v.) o poskytovaní úverov Štátnou bankou československou a o platobnom a zúčtovacom styku a na základe dohôd s ústrednými sväzmi výrobných a spotrebných družstiev:

PRVÁ ČASŤ

§ 1

ÚVODNÉ USTANOVENIA

(1) Významné úlohy uložené XI. sjazdom KSC a vládou republiky všetkým odvetviám nášho národného hospodárstva pri zvyšovaní hmotnej a kultúrnej životnej úrovne pracujúcich vyžadujú ďalšie rozvíjanie materiálnej a technickej základne a zvyšovanie spoločenskej produktivity práce.

(2) Preto aj prevádzkový úver sa musí poskytovať tak, aby maximálne prispieval k príprave a zavádzaniu najvhodnejšej techniky ako základnej podmienky ďalšieho rýchleho rastu spoločenskej produktivity práce, aby pomáhal zabezpečiť plnenie a spoločensky žiadúce prekračovanie plánovaných úloh vo výrobe i v obehu pri dodržiavaní maximálnej hospodárnosti a vysokého tempa socialistickej akumulácie a aby pôsobil na ekonomicky správnu tvorbu zdrojov národného hospodárstva, včítane vlastných zdrojov hospodárskych organizácií, i na ich najefektívnejšie využitie pre ďalší rýchly rozvoj výrobných síl, pre stále dokonalejšie uspokojovanie spoločenských a kultúrnych potrieb pracujúcich a pre sústavné prehlbovanie socialistických výrobných vzťahov. Ak bude úver takto pôsobiť, bude tým Štátna banka československá slúžiť budúcemu rozvoju našej socialistickej spoločnosti a prispievať k zhromažďovaniu materiálnych a kultúrnych zdrojov potrebných pre jej postupný prechod ku komunizmu.

(3) Sústavné rozvíjanie a prehlbovanie socialistickej demokracie opierajúce sa o princípy demokratického centralizmu prejavuje sa v neustálom zvyšovaní účinnej účasti pracujúcich na riadení národného hospodárstva, správe štátu a kultúrnej výstavbe. Pritom je dôležité pôsobiť i úverom na rýchlejšiu realizáciu podnetov pracujúcich, na zabezpečovanie súladu miestnych a čiastkových záujmov a potrieb so záujmami a potrebami celospoločenskými a na upevňovanie centrálného riadenia v zásadných otázkach pri rozsiahlej decentralizácii právomoci a zodpovednosti prevedenej na národné výbory a ostatné spoločenské a hospodárske organizácie.

(4) Záujem hospodárskych organizácií na tvorbe vlastných zdrojov a na využití vlastných zdrojov i úveru pre ďalší rozvoj vytvára hlbší ekonomický vzťah medzi hospodárskou činnosťou organizácií, ich vlastnými zdrojmi a úverom. Predpokladom všestrannejšieho a efektívnejšieho využitia úveru v hospodárskych organizáciách na zrýchlenie ich rozvoja je, aby sa pracujúci vo väčšej miere zúčastnili rozhodovania nielen o vlastných finančných zdrojoch hospodárskych organizácií, ale aj o využití úveru. Pracujúci v hospodárskych organizáciách majú záujem na tom, aby organizácie požadovali od banky úver len vtedy, keď prispeje v súlade s celospoločenskými záujmami k rozvoju hospodárskych organizácií, k zvýšeniu výroby, k rozvoju dopravy, služieb platených obyvateľstvom, obratu tovaru a zníženiu nákladov, zvýšeniu produktivity práce a k zlepšeniu hospodárskych výsledkov, nie však k zakrývaniu nedostatkov. Preto majú vedúci hospodárskych organizácií v spolupráci s orgánmi Štátnej banky československej zabezpečovať, aby organizácie ROH a pracujúci boli informovaní aj o takých otázkach, ako je potreba úveru a jej dôvody, ako aj účelné a efektívne využitie úveru ako finančného zdroja doplnujúceho vlastné zdroje hospodárskych organizácií, a mohli sa k týmto otázkam vyjadriť.

(5) Takto bude Štátna banka svojou činnosťou a pôsobením úveru slúžiť i ekonomicky a politicky najúčinnnejšiemu a najúčelnejšiemu rozvoju tvorivej iniciatívy pracujúcich a ich účasti na hospodárskej a kultúrnej výstavbe socialistickej republiky v prospech celej spoločnosti i každého jej príslušníka.

DRUHÁ ČASŤ **VŠEOBECNÉ USTANOVENIA**

§ 2

Podľa tejto vyhlášky poskytuje Štátna banka československá (ďalej len „banka“) úvery a uplatňuje sankcie voči hospodárskym organizáciám štátneho socialistického sektora a výrobným a spotrebným družstvám (ďalej len „organizáciám“). Na jednotné roľnícke družstvá sa táto vyhláška nevzťahuje. Ustanovenia tejto vyhlášky o poskytovaní úverov na obežné prostriedky (časť III) platia vtedy, ak pre jednotlivé odvetvia (napr. vnútorný a zahraničný obchod, poľnohospodárstvo a pod.) nie je ustanovené niečo iné.

§ 3

(1) Na žiadosť organizácií poskytuje banka tieto prevádzkové úvery:

- a) úvery na obežné prostriedky:
 - aa) na zásoby,
 - ab) na náklady,
 - ac) na pohľadávky voči odberateľom;
- b) úverové výpomoci:
 - ba) platobný úver,
 - bb) úver na mzdy;
- c) iné úvery:
 - ca) úver na doplnenie vlastných obežných prostriedkov,
 - cb) osobitné platobné úvery.

(2) V jednotlivých odvetviach môže banka poskytovať ďalšie prevádzkové úvery.

§ 4

Prevádzkové úvery sa poskytujú organizáciám podľa najdôležitejších základných účelov, poprípade objektov úverovania na jednom, poprípade viacerých úverových účtoch. Všetky

prevádzkové úvery posudzuje banka vo vzájomnej súvislosti so zreteľom na najefektívnejšie využitie vlastných i úverových prostriedkov.

§ 5

Pri poskytovaní prevádzkových úverov sa používa metóda úverovania podľa obratu alebo metóda úverovania podľa stavu, poprípade kombinovaná (zmiešaná) metóda úverovania.

§ 6

O sústave úverových účtov v rámci platnej účtovej osnovy banky a o metódach úverovania jednotlivých odvetví rozhoduje riaditeľ príslušnej úverovej správy ústredia banky v dohode s príslušným ústredným orgánom, s výnimkou prípadov uvedených v § 25. Riaditeľ príslušnej úverovej správy ústredia banky môže po dohode s príslušným ústredným orgánom preniesť túto právomoc na riaditeľov krajských pobočiek, poprípade pobočiek banky. V takom prípade riaditeľ príslušnej pobočky banky určuje sústavu úverových účtov a metódy úverovania v dohode s príslušným podnikom.

§ 7

(1) Pri poskytovaní prevádzkových úverov vychádzajú pobočky banky z rozpisu schváleného úverového plánu. Pritom prihliadajú na celkovú hospodársku situáciu organizácie a preverujú, či sa požadovaný úver efektívne využije na plnenie plánovaných úloh, na spoločensky žiaduce prekročovanie plánu, poprípade na urýchlené odstránenie prechodných nedostatkov a závad v hospodárení.

(2) Ak sa poskytuje úver na prechodné preklopenie nedostatku prostriedkov pri neplánovanom vývoji hospodárenia organizácie, pobočka banky požaduje, aby vedenie organizácie v spolupráci s odborovou organizáciou prerokovalo odstránenie nedostatkov a závad v hospodárení s pracujúcimi.

§ 8

Ak nie je ustanovené niečo iné, dáva súhlas na poskytnutie úveru organizácii riaditeľ pobočky banky, poprípade ním splnomocnený zástupca.

§ 9

(1) Pri poskytovaní úveru vychádza pobočka banky zo zásad ustanovených predpismi o vlastných finančných zdrojoch a o vlastných obežných prostriedkoch hospodárskych organizácií, poprípade z dohôd s družstevnými sväzmi o spôsobe používania vlastných obežných prostriedkov.

(2) Ak sú podniky povinné podľa príslušných predpisov kryť normatívy plne vlastnými a im podobnými obežnými prostriedkami, poskytujú pobočky banky podnikom prevádzkové úvery len na obežné prostriedky prevyšujúce normatív.*)

(3) Pri prechodnom nedostatku vlastných zdrojov na dopĺňovanie vlastných obežných prostriedkov (obratového fondu), ktoré sú predpokladané vo finančnom pláne organizácií, môžu organizácie na doplnenie vlastných obežných prostriedkov dostať úver.

(4) Ak majú organizácie v prevádzke voľné zdroje, popr. použili ich neefektívne, prihliada k nim pobočka banky pri poskytovaní, popr. splácaní prevádzkového úveru.

§ 10

(1) Sumy poskytnutých prevádzkových úverov sa používajú na splatenie prevádzkových úverov nesplatených v lehote a na splatenie splatných prevádzkových úverov, pričom sa prednostne spláca úver so staršou splatnosťou. Zostávajúca suma sa prevádza na obratový, bežný alebo iný účet.

(2) V zhode s účelovým určením úveru a používanou metódou úverovania sa sumy poskytovaných prevádzkových úverov môžu používať na priamu úhradu záväzkov organizácií, a to výnimočne aj pri existencii splatných úverov, poprípade úverov nesplatených v lehote, ak je táto výnimka povolená v podmienkach pre poskytnutie jednotlivých druhov prevádzkových úverov, poprípade v jednotlivých prípadoch, riaditeľom pobočky banky.

§ 11

(1) Pobočky banky určia lehoty splatnosti prevádzkových úverov podľa predmetu a spôsobu úverovania, najmä v súlade s plánom obežných prostriedkov prerokovaným s pobočkou banky a pobočkou schváleným, poprípade s prihliadnutím k iným ukazovateľom v pláne organizácie a k tvorbe vlastných zdrojov organizácie.

(2) Lehota splatnosti prevádzkových úverov môže byť v odôvodnených prípadoch predĺžená.**)

§ 12

Organizácie sú povinné splácať prevádzkové úvery v lehotách určených pobočkou banky, nezabezpečené úvery však ihneď po ich zistení, a to prednostne z novoposkytovaných prevádzkových úverov, pokiaľ sa nepoužívajú na priamu úhradu záväzkov, a ďalej z prostriedkov obrátového (bežného), popr. iného účtu prevádzkových prostriedkov.

§ 13

Organizácie i pobočky banky vykonávajú previerky zabezpečenia prevádzkového úveru v lehotách a spôsobom určeným pre jednotlivé druhy úverov.

§ 14

Pobočky banky sú povinné vykonávať rozbory používania a splácania prevádzkových úverov a požadovať od organizácií opatrenia na efektívnejšie využitie vlastných zdrojov i úveru a na odstránenie zistených nedostatkov a závad za účelom zabezpečenia návratnosti poskytnutých úverov.

§ 15

Ak nie je možné dosiahnuť odstránenie nedostatkov v práci organizácie a zlepšenie hospodárskych výsledkov priamym rokovaním medzi pobočkou banky a organizáciou, event. i jej nadriadeným orgánom, uplatňuje banka sankcie s cieľom pôsobiť na organizáciu, aby zabezpečila riadne plnenie plánovaných úloh.

TRETIA ČASŤ
ÚVERY NA OBEŽNÉ PROSTRIEDKY

Diel 1
PLÁN OBEŽNÝCH PROSTRIEDKOV

§ 16

Pri poskytovaní úverov na obežné prostriedky (úverov na zásoby, náklady, poprípade i pohľadávky voči odberateľom) vychádzajú pobočky banky z preverených a bankou schválených ročných a štvrtročných plánov obežných prostriedkov zostavovaných organizáciami.

§ 17

Ročný plán obežných prostriedkov predkladajú organizácie pobočkám banky v rámci finančného plánu. Ročný plán obežných prostriedkov sa stáva podkladom pre poskytovanie prevádzkových úverov, ak je v súlade s prerokovanými ročnými, poprípade podrobnejšie členenými úverovými príslubmi a schváleným ročným úverovým plánom.

§ 18

(1) Štvrtročný plán obežných prostriedkov (príloha č. 1) zostavujú organizácie, ktorým pobočka banky poskytuje úver na obežné prostriedky alebo ktoré budú počas štvrťroka žiadať o poskytnutie úverov. Štvrtročný plán sa člení podľa jednotlivých mesiacov. Ak je hospodárska činnosť organizácie podstatne ovplyvňovaná mimopodnikovými vplyvmi, môže dať riaditeľ úverovej správy ústredia banky pre príslušné odvetvie a riaditeľ pobočky banky pre jednotlivú organizáciu súhlas na rozpis štvrtročného plánu obežných prostriedkov na začiatku jednotlivých mesiacov.

(2) Štvrtročný plán obežných prostriedkov musí vychádzať z ročného plánu obežných prostriedkov a z rozboru doterajšieho plnenia plánu a musí byť zameraný na zabezpečenie plánovaných ukazovateľov ročného plánu.

§ 19

Ak sa v podnikovom pláne predpokladá zvýšenie, poprípade zníženie noriem proti predchádzajúcemu štvrťroku, rozdelí organizácia toto zvýšenie (zníženie) na jednotlivé mesiace rovnomerne, poprípade v odôvodnených prípadoch v dohode s pobočkou banky odchylným spôsobom.

§ 20

Organizácie, ktorým pobočka banky poskytuje úvery na obežné prostriedky, sú povinné zaviazat sa splácať úver v súlade so štvrtročným, poprípade ročným plánom obežných prostriedkov, a ak sa poskytuje úver na dobu dlhšiu ako jeden rok, v súlade s ukazovateľmi päťročného plánu.

§ 21

(1) Štvrtročný plán obežných prostriedkov predkladajú organizácie úverujúcej pobočke banky najneskôr do 15 dní po začiatku štvrťroka (v I. štvrťroku do 20 dní).

(2) Podľa potreby vydávajú jednotlivé ústredné orgány v dohode s ústredím banky pokyny na zostavovanie štvrtročného plánu obežných prostriedkov.

§ 22

Pobočky banky preverujú, či ročným, poprípade štvrtročným plánom bude zabezpečené efektívne využitie úveru na plnenie, poprípade na spoločensky žiadúce prekračovanie úloh podnikového plánu a či je plán organizácie v súlade s rozpisom úverového plánu a s úverovými prísľubmi.

Diel 2**ÚVERY NA ZÁSObY****§ 23**

Úverom na zásoby pomáha banka organizáciám pri plnení a spoločensky žiadúcom prekračovaní plánu, pri tvorbe kompletačných a odbytových zásob umožňujúcich lepšie zásobovanie národného hospodárstva a pôsobí na znižovanie spotrebiteľských zásob, dodržiavanie sortimentu zásob, zhospodárňovanie a zrovnomerňovanie výroby a zrýchľovanie obrátky zásob.

§ 24

Banka poskytuje organizáciám tieto úvery na zásoby:

a) na sezónne a iné krátkodobé potrebné zásoby surovín, základného materiálu a nakupovaných polotovarov, pomocného materiálu, obalov, náhradných súčiastok pre opravy, paliva, drobných a krátkodobých predmetov na sklade, nedokončenej výroby, polotovarov vlastnej výroby, hotových výrobkov, tovaru, ako aj odoslaného a nevyfakturovaného tovaru, na sezónnu nedokončenú výrobu a zásoby nepriemyselných hospodárstiev, poprípade sezónne zásoby iných materiálových hodnôt uvedené v pláne obežných prostriedkov.

Riaditeľ pobočky banky môže povoliť poskytovanie úveru i na drobné a krátkodobé predmety v používaní, ak sú organizáciou riadne evidované a odpisované.

Sezónnymi zásobami sa rozumie akékoľvek dočasné plánované nahromadenie zásob následkom nerovnomerného rozloženia plánovaného nákupu, spotreby, priebehu výroby, odbytu alebo dopravy počas roka, ktoré je nevyhnutné pre zabezpečovanie plánovanej výroby a realizácie. Banka môže požadovať, aby príslušný ústredný orgán, popr. výrobná hospodárska jednotka, vymedzili zoznamom sezónne zásoby, na ktoré sa úver poskytuje.

Inými krátkodobými potrebnými zásobami sa rozumejú zásoby, ktoré sa počas roku nazhromaždili z iných dôvodov, než sú uvedené v predchádzajúcom odseku, a ktoré organizácia použije na plnenie plánovaných úloh do konca I. štvrťroka budúceho roka.

Banka môže požadovať, aby príslušný ústredný orgán, poprípade výrobná hospodárska jednotka vydali zoznam výrobkov alebo ich skupín, ktoré majú obmedzený odbyt a pri ktorých sa nepovoľuje nadplánová výroba a ktoré preto nebudú úverované.

V rámci sezónnych a iných krátkodobých potrebných zásob poskytuje banka úver na zásoby potrebné pre výskum, pre aplikovaný výskum, pre vývoj a pre výrobu prototypov pre odberateľov;

b) na dlhodobé potrebné zásoby (dlhodobé predzásobenie, dlhodobé kompletačné a odbytové zásoby). Dlhodobé potrebné zásoby sú také zásoby, ktoré boli kvôli maximálnej hospodárnosti pri plnom dodržaní plánovacej disciplíny dovezené, vyrobené alebo vykúpené v rozsahu prevyšujúcom potrebu výrobcov alebo odberateľov plánovaných do konca prvého štvrťroka budúceho roka.

Riaditeľ úverovej správy ústredia banky môže povoliť úverovanie dlhodobých potrebných zásob vzniknutých z iných dôvodov.

Úver na dlhodobé potrebné zásoby poskytujú pobočky banky len vybraným organizáciám na základe dohody ich ústredných orgánov s ústredím banky, spravidla podľa osobitného zoznamu a osobitnej oddelenej evidencie;

c) výnimočne i na nepotrebné zásoby. Nepotrebnými zásobami sa rozumejú nahromadené zásoby, o ktorých organizácia nepreukáže, že ich použije na plnenie plánovaných úloh najneskôr do konca prvého štvrťroka budúceho roka a pri ktorých pritom nejde o sezónne, poprípade dlhodobé potrebné zásoby.

§ 25

(1) Úvery na zásoby uvedené v § 24 poskytuje banka na osobitnom, popr. na jednoduchom úverovom účte.

(2) Ak treba prehĺbiť kontrolu niektorej skupiny alebo niektorého druhu zásob, môže pobočka banky pre poskytovanie úveru na takú skupinu alebo taký druh zásob otvoriť samostatné úverové účty v rámci analytickej evidencie banky, schválenej ústredím banky. O úverovaní niektorej skupiny alebo niektorého druhu zásob na samostatnom úverovom účte rozhoduje riaditeľ pobočky banky.

Oddiel 1**Úverovanie zásob podľa stavu na jednoduchom úverovom účte****Podklady pre poskytovanie úveru****§ 26**

Organizáciám úverovaným podľa stavu poskytujú pobočky banky úvery:

- a) podľa zprávy o stave zásob (obežných prostriedkov),
- b) podľa účtovných výkazov,
- c) podľa plánu obežných prostriedkov, popr. rozpisu plánovaného obratu zásob.

§ 27

(1) Zprávu o stave zásob predkladá organizácia pobočke banky, keď žiada o poskytnutie úveru na zásoby a v prípade uvedenom v § 39. Organizácia je povinná predložiť banke túto zprávu ihneď po jej vystavení, popr. v lehote dohodnutej s pobočkou banky.

(2) Ak organizácia požaduje úver podľa účtovných výkazov, predloží súčasne zprávu o stave zásob len s údajmi, ktoré nie sú obsiahnuté v účtovných výkazoch.

(3) V zpráve o stave zásob uvádza organizácia zásoby na sklade i zásoby na ceste. Zásoby v úschove u dodávateľa alebo u odberateľa uvádza organizácia len vtedy, ak dá riaditeľ pobočky banky súhlas na ich úverovanie. Materiál prijatý na spracovanie sa v zpráve o stave zásob neuvádza.

§ 28

Organizácie oceňujú v zpráve o stave zásob zásoby podľa predpisov o vedení účtovnej evidencie o zásobách s týmito odchýlkami:

- a) nedokončená výroba, polotovary vlastnej výroby a hotové výrobky sa oceňujú pre potreby úverovania v skutočných vlastných nákladoch, najviac však v plánovaných vlastných nákladoch; riaditeľ príslušnej úverovej správy ústredia banky môže v dohode s príslušným ústredným orgánom povoliť výnimku z tohto ustanovenia. Pre jednotlivú organizáciu povoľuje výnimku riaditeľ pobočky banky;
- b) ak oceňovanie zásob podľa účtovnej evidencie organizácií nezodpovedá ich skutočnej, poprípade plánovanej hodnote (napr. obaly), môže riaditeľ príslušnej úverovej správy ústredia banky určiť spôsob oceňovania týchto zásob pre potreby úverovania zodpovedajúce ich skutočnej, poprípade plánovanej hodnote.

§ 29

(1) Pobočky banky sú povinné prerokovať s organizáciami také členenie zásob v zprávkach o stave zásob, aby mohli zabezpečiť určenie výšky úveru na sezónne a iné potrebné zásoby a sústavné

preverovanie efektívnosti využitia zásob. Za tým účelom uvádzajú organizácie osobitne zásoby úverované na samostatných úverových účtoch, popr. zásoby, ktoré sa samostatne vykazujú (napr. dlhodobé potrebné zásoby), a osobitne zásoby vylúčené z úverovania, nadplánové a také zásoby, ktoré nebudú upotrebené do konca I. štvrťroka budúceho roka, ak nejde o sezónne, popr. dlhodobé potrebné zásoby, ako aj zásoby s obmedzenými odbytovými možnosťami, uvedené v osobitných zoznamoch vydaných príslušným ústredným úradom.

(2) Z úverovania sa vylučujú najmä zásoby, ktoré sú na ceste nad lehoty určené dohodou medzi organizáciou a pobočkou banky, zásoby prebytočné, nelikvidné, nevhodné na použitie, nepodarkovité, zle uskladnené, príp. znehodnotené.

§ 30

(1) Organizácia je povinná uvádzať v zpráve o stave zásob:

- a) normatívy, poprípade vlastné a im podobné obežné prostriedky v súlade so štvrtročným plánom obežných prostriedkov,
- b) celkový stav záväzkov voči dodávateľom zásob, preddavky odberateľov a príslušné korektívy,
- c) všetky ostatné zdroje, ktoré sú voľné alebo použité neefektívne (napr. na krytie imobilizácie obežných prostriedkov); pritom organizácia vychádza z poslednej súvahy alebo z iných posledne známych stavov a zo svojho platobného kalendára.

(2) Ak sa stav záväzkov voči dodávateľom zásob neodchyľuje podstatne od korektívu na dodávateľov alebo ak dochádza len ku krátkodobým odchýlkam od korektívu na dodávateľov, môže dať riaditeľ pobočky banky pre jednotlivú organizáciu súhlas k tomu, aby sa v zpráve o stave zásob neuvádzali záväzky voči dodávateľom zásob, alebo aby sa uvádzali vo výške dohodnutej pri predložení štvrtročného plánu obežných prostriedkov.

§ 31

(1) Organizácie, ktoré riadne hospodária so zásobami a starajú sa o ich efektívne využitie, najmä ak sú poverené tvorbou odbytových zásob, môžu požiadať pobočku banky o preddavkové poskytovanie úveru na zásoby v priebehu jednotlivých mesiacov do výšky plánovaného mesačného zvýšenia zásob, a to bez predkladania zpráv o zásobách. Súhlas k tomuto postupu dáva riaditeľ pobočky banky.

(2) Organizácia i pobočka banky musí pri tomto spôsobe poskytovania úveru sústavne dbať, aby nedochádzalo k neúčelnému čerpaniu úveru a k hromadeniu voľných prostriedkov na obratovom účte organizácie.

Určenie výšky úveru a spôsob jeho použitia

§ 32

Pobočka banky určí hodnotu sezónnych a iných potrebných zásob, na ktoré môže poskytnúť úver, tak, že od celkovej hodnoty zásob odpočíta tieto položky:

- a) zásoby vylúčené z úverovania (§ 29) a zásoby prevyšujúce stav štvrtročného plánu obežných prostriedkov, ak neboli prijaté na úverovanie,
- b) zásoby úverované na iných úverových účtoch,
- c) normatívy zásob.

§ 33

Pobočka banky poskytuje úver na

- a) zaplatené sezónne a iné potrebné zásoby,

b) zaplatenie doteraz nezaplatených zásob.

§ 34

(1) Pobočky banky určia zaplatené úverovateľné zásoby tým spôsobom, že od hodnoty zásob zistenej podľa § 32 odpočítajú celý nadplánový stav záväzkov voči neinvestičným dodávateľom (záväzky voči dodávateľom zásob znížené o korektív na dodávateľov).

(2) Ak pobočka banky povolila organizácii pri úverovaní podľa stavu neuvádzať v zpráve o stave zásob záväzky voči dodávateľom zásob (§ 30 ods. 2), považuje celé zásoby za zaplatené.

§ 35

Pri určovaní výšky úveru na zásoby prihliada pobočka banky ďalej k preddavkom odberateľov presahujúcim príslušné korektívy, ako aj k ostatným zdrojom použiteľným na krytie sezónnych a iných potrebných zásob, pokiaľ ich organizácia nepoužila na krytie pohľadávok voči odberateľom.

§ 36

(1) Pobočka banky poskytuje úver na zaplatenie doteraz nezaplatených zásob až do výšky nadplánových záväzkov voči dodávateľom, pričom nakupované zásoby prepláca pri splatnosti priamo na farchu úverového účtu. Na žiadosť organizácie môže pobočka banky preplatiť zúčtovacie doklady z úveru na zásoby pred lehotou splatnosti.

(2) Ak má organizácia úver nesplatený v lehote, poskytuje jej pobočka banky úver len na zaplatené zásoby a neposkytuje úver na zaplatenie dosiaľ nezaplatených výrobných zásob s výnimkou prípadov, keď sú splnené podmienky pre poskytovanie platobných úverov.

Splácanie úveru

§ 37

(1) Splátky úverov určí pobočka banky v súlade s prevereným štvrtročným plánom obežných prostriedkov a s tvorbou a použitím vlastných zdrojov organizácie takým spôsobom, aby nedochádzalo k hromadeniu prostriedkov na obratovom účte organizácie.

(2) Ak pobočka banky poskytuje úver na zásoby súvisiace s riešením úloh novej techniky pre odberateľa, určí lehoty splatnosti úveru po uzavretí hospodárskej zmluvy v súlade s termínmi v nej určenými.

§ 38

Ak je skutočné zníženie zásob nižšie, než predpokladá plán, a tento vývoj nie je spôsobený hromadením zásob s obmedzeným odbytom, môže organizácia požiadať pobočku banky, aby splátka úveru bola vyúčtovaná len podľa skutočného poklesu zásob, pravda, za predpokladu, že organizácia vykonáva opatrenia na dodržiavanie plánovaného zníženia zásob. V takomto prípade predkladá organizácia dodatkový plán zníženia stavu týchto zásob podľa osobitných predpisov.

§ 39

(1) Pobočka banky môže s prihliadnutím na tvorbu vlastných zdrojov a na ich použitie, poprípade na vývoj prostriedkov na obratovom účte požadovať splatenie úveru pred dobou splatnosti, poprípade splatenie väčšej sumy, než ako bolo určené.

(2) Ak došlo k vyššiemu poklesu zásob, než predpokladal plán, je organizácia povinná ihneď splatiť úver v zodpovedajúcej výške. Ak zistí pobočka banky, že organizácia túto povinnosť neplní, môže od organizácie požadovať predkladanie správ o stave zásob k dňom, keď sa vyučtúvajú splátky úveru.

Oddiel 2

Úverovanie zásob podľa obratu na osobitnom úverovom účte

§ 40

(1) Na osobitnom úverovom účte poskytuje banka organizáciám úver na sezónne a iné krátkodobé, poprípade dlhodobé potrebné zásoby.

(2) U organizácií nesezónneho priemyslu, ktorých zásoby sa pohybujú v rámci normatívov, sa pri úverovaní podľa obratu spravidla používa združené úverovanie podľa § 111 až 118.

§ 41

Pri poskytovaní a splácaní úveru vychádzajú organizácie a pobočky banky z prevereného štvrtročného plánu obežných prostriedkov, zo správ o stave zásob a z účtovných výkazov.

§ 42

(1) Organizácie môžu čerpať úver z osobitného úverového účtu na zaplatenie nákupu zásob bez obmedzenia, pokiaľ využívajú zásoby efektívne na plnenie a spoločensky žiadúce prekračovanie plánu, zabezpečujú tvorbu kompletačných a odbytových zásob a sústavné zrýchľovanie obratu zásob, nepripúšťajú hromadenie bezobrátkových zásob a spotrebúvajú (realizujú) zásoby podľa plánu obežných prostriedkov.

(2) Ak nemá organizácia potrebné prostriedky na obratovom účte, poskytuje pobočka banky z osobitného úverového účtu úver aj na prepravné, vždy na čas troch dní.

(3) Riaditeľ pobočky banky môže dať súhlas na preplácanie všetkých prepravných výkonov z osobitného úverového účtu za predpokladu, že ide prevažne o prepravné platené za nakupované zásoby.

(4) Úver na nedokončenú výrobu a hotové výrobky poskytujú pobočky banky na osobitnom úverovom účte počas mesiaca na podklade zprávy o stave zásob (príloha č. 2), ktorú organizácia predložila. Ak však ide o organizáciu, ktorá plní základných ukazovateľov podnikového plánu a stará sa o efektívne využitie obežných prostriedkov, môže riaditeľ pobočky banky povoliť, aby sa organizácii poskytoval úver na nedokončenú výrobu a hotové výrobky podľa plánu obežných prostriedkov. V takom prípade sa poskytuje úver podľa plánovaného zvýšenia nedokončenej výroby a hotových výrobkov, zmenšeného o plánovanú spotrebu výrobných zásob a realizáciu nakupovaných zásob.

§ 43

(1) Splátky úveru určí pobočka banky na začiatku každého mesiaca po dohode s organizáciou a s prihliadnutím k plánovanej spotrebe výrobných zásob, realizácií nakupovaných zásob a zmenám v stave nedokončenej výroby a hotových výrobkov, ako aj s prihliadnutím k tvorbe a použitiu vlastných zdrojov organizácie.

(2) Ak má dôjsť počas mesiaca podľa plánu obežných prostriedkov k zníženiu nedokončenej výroby, poprípade hotových výrobkov úverovaných na osobitnom úverovom účte, zvýši banka

splátky úveru vypočítané podľa plánovanej spotreby výrobných zásob a realizácie nakupovaných zásob o plánované zníženie nedokončenej výroby a hotových výrobkov.

(3) Ak organizácia prekračuje plánovaný nákup, výrobu, poprípade odbyt, prerokuje pobočka banky s organizáciou zvýšenie splátok úveru určených podľa štvrtročného plánu obežných prostriedkov, s prihliadnutím k prekračovaniu plánu za predchádzajúci mesiac (mesiace), popr. prechod k splácaniu úveru podielom pripadajúcim vo fakturácii na spotrebované výrobné zásoby.

§ 44

(1) Splátku úveru určenú na mesiac rozdelí pobočka banky na čiastkové splátky úveru (napr. na denné, trojdenné, päťdenné splátkové obdobia) v dohode s organizáciou tak, aby to malo vplyv na zrovnomenenie výroby a odbytu a aby sa prihliadlo k nutným nerovnomernostiam vo výrobe a odbyte. Pri rozdeľovaní splátok úveru postupujú pobočky tak, aby nedochádzalo k hromadeniu prostriedkov na obratovom účte organizácie, pričom vychádzajú z platobného kalendára organizácie.

(2) Ak má organizácia trvalý prebytok prostriedkov, dohodne s ňou pobočka denné splátky, poprípade splátky uprostred alebo na začiatku určeného splátkového obdobia.

§ 45

Splátky úveru vyučtúva pobočka banky v určené dni z obratového účtu na osobitný úverový účet. Ak dochádza u organizácie trvale k prebytku prostriedkov na obratovom účte, ktorý nie je možné odstrániť ani určením denných splátok úveru, dohodne pobočka banky s organizáciou splácanie úveru priamo z dochádzajúcich príjmov; v tomto prípade prevádza pobočka banky z osobitného úverového účtu na obratový účet časť príjmov spôsobom dohodnutým s organizáciou.

§ 46

(1) Ak organizácia bez vlastnej viny nedodržiava plánovanú spotrebu výrobných zásob, poprípade neznižuje podľa plánu nedokončenú výrobu a zásoby hotových výrobkov úverované na osobitnom úverovom účte, môže počas mesiaca požiadať pobočku banky o prolongáciu splátok úveru.*)

(2) Ak organizácia prekračuje plánovanú spotrebu výrobných zásob, poprípade znižuje stavy nedokončenej výroby a hotových výrobkov vo väčšom rozsahu, než sa plánovalo, je povinná túto skutočnosť oznámiť pobočke banky a zodpovedajúcim spôsobom zvýšiť splátky úveru. Ak zistí pobočka banky, že organizácia túto povinnosť sústavne neplní, môže od nej požadovať predkladanie správ o zásobách k určeným dňom.

§ 47

Ak sa splátky úveru vyučtúvajú podielom z fakturácie (§ 43 odsek 3), porovnáva pobočka banky pred koncom mesiaca, poprípade aj v iných lehotách skutočné splátky úveru s plánovanými a požaduje eventuálne ich doplnenie.

§ 48

(1) Ak nesplatila organizácia úver v lehote, poskytne jej pobočka banky bez osobitnej žiadosti nové úvery na osobitnom úverovom účte po čas 10 dní po vzniku úveru nesplateného v lehote.

(2) Ak príčiny finančných ťažkostí nemožno v tejto lehote odstrániť, môže organizácia požiadať pobočku banky o ďalšie poskytovanie úveru na osobitnom úverovom účte, pričom predloží plán

opatrení na odstránenie závad, ktorými bude zabezpečená návratnosť poskytnutého úveru. Súhlas na ďalšie poskytovanie úveru pri úvere nesplatenom v lehote dáva riaditeľ pobočky banky.

§ 49

Ak organizácia nežiadúcim spôsobom hromadí zásoby, neplní základných ukazovateľov plánu alebo má iné nedostatky vo svojom hospodárení, poprípade je v trvalých finančných ťažkostiach, rozhodne riaditeľ pobočky banky o sprísnení podmienok pre poskytovanie úveru z osobitného úverového účtu. V takom prípade sa zavádza:

- a) výdajový limit alebo
- b) poskytovanie úveru s prihliadnutím k výške dochádzajúcich príjmov alebo
- c) poskytovanie úveru s prihliadnutím k výške splátok úveru na osobitný úverový účet a k zníženiu úveru nesplateného v určenej lehote vždy od začiatku mesiaca alebo
- d) určenie maximálnej hranice pre čerpanie úveru.

§ 50

Výdajový limit (na štvrťrok, poprípade na mesiac) sa určí podľa plánovaného nákupu zásob. Ak pri plánovaní nákupu zásob organizácia neprihliada k likvidácii nadnormatívnych zásob, môže pobočka banky znížiť výdajový limit o sumu zodpovedajúcu týmto zásobám. Organizácia, ktorá žiadúcim spôsobom prekračuje plán hrubej hodnoty výroby, alebo ktorá nakupuje kvalitnejšie suroviny namiesto pôvodne plánovaných, môže požiadať o zvýšenie výdajového limitu. V takomto prípade sa výdajový limit úmerne zvýši. Ak u organizácie dochádza k nerovnomerným dodávkam, môže sa výdajový limit zvýšiť na farchu výdajového limitu pre budúci štvrťrok.

§ 51

(1) Ak sa poskytne organizácii úver s prihliadnutím k dochádzajúcim príjmom, určí sa podľa príjmov organizácie za určené obdobie (napr. za uplynulý týždeň) výdajový limit na ďalšie obdobie.*)

(2) Pobočka banky môže zvýšiť výdajový limit, ak organizácia plánuje zvýšenie zásob.

§ 52

Ak poskytuje pobočka banky nový úver s prihliadnutím k výške splátok úveru na osobitný úverový účet a k zníženiu úveru nesplateného v lehote od začiatku mesiaca, postupuje takto:

úhrady z osobitného úverového účtu sa vykonávajú bežne do výšky splátok, vykonaných od začiatku mesiaca z obrátového účtu na osobitný úverový účet a do výšky sumy, o ktorú sa úver nesplatený v lehote od začiatku mesiaca znížil. Ak organizácia plánuje zvýšenie zásob, môže pobočka banky povoliť čerpanie úveru zvýšené o plánované zvýšenie sezónnych a iných potrebných zásob.

§ 53

Maximálnu výšku úveru určí pobočka banky s prihliadnutím k doteraz poskytnutému úveru, k nevyhnutným nepravidelnostiam v priebehu zásobovania, výroby alebo odbytu, k žiadúcemu zvyšovaniu stavu zásob a k výške vlastných a im podobných obežných prostriedkov, poprípade voľných zdrojov použiteľných na krytie zásob.

§ 54

Ak je výdajový limit, poprípade maximálna hranica úveru vyčerpaná, zastavuje pobočka banky ďalšie poskytovanie úveru s výnimkou úveru na výkup, na prepravné a úveru na debetný zostatok

započítania v medzipodnikovej zúčtovni z osobitného úverového účtu až do určenia ďalšieho výdajového limitu. V tomto prípade sa nezaplatené zúčtovacie doklady pozastavujú. Nákup sa však ani v takomto prípade neprepláca z obrátového účtu.

Oddiel 3

Úvery na nepotrebné zásoby

§ 55

Banka pomáha organizáciám úverom pri dočasných poruchách v zásobovaní, výrobe a odbyte, vedúcich k prechodnému nahromadeniu nepotrebných zásob, aby im umožnila urýchlené odstránenie nedostatkov a zabezpečenie efektívneho využívania zásob.

§ 56

Na novovzniknuté nepotrebné zásoby, ktoré sa stali nepotrebnými v dôsledku zhospodárnenia výroby (napr. zníženie spotreby pri plnení plánu) alebo z iných príčin nezavinených organizáciou (napr. vládou alebo ministrom nariadená zmena plánu výroby), poskytujú pobočky banky úver len za týchto podmienok:

- a) ak sa vedie osobitná evidencia pre tieto zásoby podľa pokynov jednotlivých ústredných orgánov, ak sú tieto zásoby oddelene uskladnené alebo viditeľne označené;
- b) ak zabezpečí organizácia hospodárne využitie týchto zásob v lehotách uvedených v § 57. Podmienka, aby organizácia zabezpečila hospodárne využitie nepotrebných zásob, je splnená najmä vtedy, ak preukáže organizácia reálnosť likvidácie zásob predajom týchto zásob iným organizáciám alebo ich spotrebou pri plnení plánovaných úloh v budúcom roku.

§ 57

(1) Pobočka banky poskytuje úver na nepotrebné zásoby, ktoré sa zlikvidujú do 6 mesiacov, so súhlasom riaditeľa pobočky banky a na zásoby, ktoré sa zlikvidujú do 12 mesiacov, so súhlasom riaditeľa krajskej pobočky banky.

(2) Táto doba sa počíta odo dňa, keď boli tieto zásoby prvý raz zahrnuté do výkazu, ktorým bol vykázaný vznik nepotrebných zásob, poprípade odo dňa, keď boli zistené.

(3) Riaditeľ príslušnej úverovej správy ústredia banky môže vo výnimočných prípadoch povoliť poskytnutie úveru na dlhší čas.

§ 58

(1) Ak nepotrebné zásoby vznikli zavinením organizácie (napr. pri nadmernom nákupe, neplnení plánu výroby alebo sortimentu) alebo ak sústavne rastú alebo ak sa organizácia nestará o ich riadnu evidenciu a likvidáciu, banka úver na tieto zásoby neposkytuje.

(2) Vo výnimočných prípadoch môže dať riaditeľ príslušnej úverovej správy ústredia banky súhlas na to, aby banka tieto zásoby úverovala, s tým, že voči organizácii uplatní sankcie podľa siedmej časti, popr. že bude ako podmienku pre poskytnutie úveru požadovať určenie nákupného limitu nadriadeným orgánom alebo predpísanie úrokových nákladov k náhrade pracovníkom, ktorí nahromadenie týchto zásob zavínili.

§ 59

Úverovanie zásob, ktoré organizácie vykážali ako nepotrebné na začiatku roku pri zostavovaní ročného plánu a ktoré nie je možné úverovať podľa §§ 56-57, sa podľa potreby upravuje osobitnými príkazmi generálneho riaditeľa banky.

§ 60

(1) Úver na nepotrebné zásoby poskytuje banka na samostatnom jednoduchom úverovom účte.

(2) Ak sa však vyskytujú nepotrebné zásoby v jednotlivých odvetviach v menšom rozsahu, môže riaditeľ príslušnej úverovej správy ústredia banky pre celé odvetvie alebo riaditeľ pobočky banky pre jednotlivú organizáciu dať súhlas na ich spoločné úverovanie s ostatnými zásobami. V takomto prípade je však organizácia aj naďalej povinná plánovať, evidovať a vykazovať nepotrebné zásoby oddelene.

§ 61

(1) Organizácia, ktorá žiada o poskytnutie úveru na nepotrebné zásoby, predkladá pobočke banky:

- a) zprávu o stave zásob (príloha č. 2),
- b) plán likvidácie nepotrebných zásob.

(2) Ak organizácia žiada o úver na podklade účtovných výkazov, predloží súčasne zprávu o stave zásob s údajmi, ktoré nie sú obsiahnuté v účtovných výkazoch. Pritom musí osobitne uviesť nepotrebné zásoby, ktoré nezodpovedajú podmienkam pre poskytovanie úverov podľa týchto smerníc.

§ 62

Pre poskytovanie a splácanie úveru na nepotrebné zásoby platia, pokiaľ nie je ustanovené niečo iné, ustanovenia tretej časti dielu 2 oddielu 1.

Oddiel 4**Previerky zabezpečenia úveru na zásoby****§ 63**

Organizácie a pobočky banky sú povinné v úzkej vzájomnej spolupráci sústavne preverovať, či sa úvery na zásoby efektívne využívajú a či sú materiálove zabezpečené, odhaľovať rezervy, hľadať možnosti na odstránenie zásob maloobrátkových a bezobrátkových, ako aj zásob s obmedzeným odbytom a tak pôsobiť na lepšie a efektívnejšie využitie všetkých zásob. Súčasne preverujú, ako sa plnia úlohy v tvorbe zásob odbytových a kompletačných. Za tým účelom preverujú zabezpečenie úveru podľa účtovných výkazov, podľa bežnej účtovnej evidencie a v skladoch organizácií.

§ 64

(1) Pobočky banky vykonávajú previerky zabezpečenia úveru na zásoby predovšetkým podľa účtovných výkazov; ak ide o samostatne úverovanú skupinu alebo druh zásob, ktorý nie je uvedený v účtovných výkazoch v samostatnej položke, vykonávajú previerku zabezpečenia podľa údajov bežnej účtovnej evidencie, ktoré v týchto prípadoch predkladajú organizácie banke s účtovnými výkazmi.

(2) Previerku zabezpečenia úveru na zásoby vykonávajú pobočky banky mesačne tým spôsobom, že vypočítajú zabezpečenie úveru pre úhrn zásob úverovaných na jednom úverovom účte, pričom vychádzajú zo zabezpečenia úveru podľa jednotlivých skupín zásob (výrobné zásoby, nedokončená výroba, hotové výrobky a tovar, ostatné zásoby). Ak sa úveruje skupina alebo druh zásob na samostatnom úverovom účte, vypočíta sa zabezpečenie úveru oddelene pre každý úverový účet.

(3) Za posledný mesiac v štvrtroku vykonávajú pobočky banky previerku zabezpečenia úveru aj podľa jednotlivých položiek výrobných zásob uvedených v štvrtročných účtovných výkazoch; zásoby prevyšujúce stav v pláne obežných prostriedkov preberajú ako zabezpečenie úveru až po preskúmaní, či možno tieto zásoby úverovať.

(4) Ak sa úveruje podľa stavu, postupujú pobočky banky pri previerke zabezpečenia úveru s prihliadnutím najmä k §§ 32 až 36. Pri úverovaní podľa obratu sa postupuje obdobne s tým, že sa vždy v plnej výške odpočítajú nadplánové záväzky voči neinvestičným dodávateľom.

§ 65

Ak zistí banka pri previerke zabezpečenia u organizácie zásoby, ktoré nemali byť prijaté na úverovanie a ktoré organizácia osobitne neuviedla v zpráve o stave zásob podľa § 29, odpočítava pobočka banky sumu zodpovedajúcu hodnote takto zistených zásob od skutočného stavu zásob tak dlho, dokiaľ organizácia nepreukáže, že tieto zásoby boli spotrebované, skompletizované, poprípade realizované, alebo že boli odstránené závady, pre ktoré nebolo možné tieto zásoby úverovať.

§ 66

(1) Ak pobočka banky pri previerke zabezpečenia úveru podľa účtovných výkazov zistí nedostatok zabezpečenia úveru, uhradí ihneď sumu nezabezpečeného úveru bez osobitného príkazu organizácie.

(2) Ak však v období od 1. dňa mesiaca do dňa predloženia účtovných výkazov bol nezabezpečený úver splatený, môže organizácia súčasne s účtovnými výkazmi predložiť pobočke banky zprávu o stave zásob k neskoršiemu dátumu. V takomto prípade pobočka banky prihliadne pri previerke zabezpečenia úveru podľa účtovných výkazov k zpráve o stave zásob.

§ 67

(1) Údaje uvádzané v správach o stave zásob preveruje pobočka banky podľa údajov skladovej a ostatnej účtovnej evidencie najmenej raz za pol roka podľa plánu schváleného riaditeľom pobočky banky. Pritom sa zameriava v spolupráci s organizáciou najmä na zásoby s malou obrátkou a zásoby bezobrátkové. Organizácie, ktoré majú nechozrašcotné prevádzkárne v iných miestach, musia predkladať na previerku originály dokladov, hlásení a iné podklady, ktoré tvoria podklad pre zostavenie správ o stave zásob predkladaných organizáciou.

(2) Ďalej preveruje pobočka banky správnosť vedenia skladovej evidencie náhodným porovnávaním originálov dokladov (preberacích zápisníc), železničných nákladných listov, faktúr a iných dokladov so zápsmi v skladových kartách. Náhodná kontrola sa musí vykonávať tak, aby mohla pobočka banky robiť uzávery o celých zásobách. Zápisnicu o previerke podpisuje riaditeľ alebo ekonomický námestník, poprípade jemu na roveň postavený vedúci pracovník organizácie a úverový inšpektor pobočky banky.

§ 68

(1) Podľa príkazu a plánu riaditeľa pobočky banky vykonáva pobočka banky previerky zásob zistením na mieste najmä v organizáciách, ktoré sa dostatočne nestarajú o efektívne využitie zásob a o mobilizáciu rezerv, majú vážne závady v zásobovaní, v skladovaní zásob, vo výrobe alebo odbyte, poprípade v evidencii. Tieto previerky vykonáva pobočka banky tak, aby pôsobila na odstraňovanie nehospodárnosti a neporiadkov v účtovnej evidencii a na likvidáciu nepotrebných zásob a zásob s obmedzeným odbytom.

(2) Ak zistí pobočka banky, že tovar a materiálové hodnoty sú zle uskladnené a že hrozí ich znehodnotenie, poprípade že sú takým uskladnením čiastočne znehodnotené, preberá také zásoby na úverovanie len vtedy, ak organizácia do určenej lehoty zabezpečí nápravu a ak pri čiastočnom znehodnotení zásob vykoná ich nové ocenenie pre potreby úverovania.

(3) Ak má pobočka banky pochybnosti o správnosti vykonaného nového ocenenia, povolí úverovanie takých zásob len s podmienkou, že budú na náklady organizácie ocenené znalcom v lehote, ktorú pobočka banky s organizáciou dohodne.

(4) Ak pobočka banky pri previerke na mieste zistí nižší stav zásob v porovnaní so stavom vykázaným v skladovej a ostatnej účtovnej evidencii, použije výsledok náhodnej previerky na všetky úverované hodnoty organizácie. Rozsah previerky zásob zistením na mieste určí riaditeľ pobočky banky. Zápisnicu o previerke podpisuje riaditeľ alebo ekonomický námestník, poprípade jemu na roveň postavený vedúci pracovník organizácie a za pobočku banky úverový inšpektor.

Diel 3

ÚVERY NA NOVÚ TECHNIKU, NA SEZÓNNE A INÉ NÁKLADY BUDÚCICH OBDOBÍ

§ 69

Uvedenými úvermi pomáha banka organizáciám najmä pri príprave výroby technicky progresívnych výrobkov, pri rozvoji prvovýroby a pri preklopení časového nesúladu medzi vývojom ich príjmov a výdavkov.

Oddiel 1

Úver na novú techniku

§ 70

(1) Pobočky banky poskytujú prevádzkový úver na novú techniku organizáciám, ktoré sú riešiteľmi, výrobcami alebo užívateľmi novej techniky, pričom týmto úverom podporujú rýchlejší vývoj novej techniky a jej zavádzanie najmä tam, kde ide o vysoko efektívne opatrenia, vedúce k odstráneniu úzkych profilov v zásobovaní, k zvyšovaniu produktivity práce cestou automatizácie, mechanizácie a chemizácie a k rozšíreniu, skvalitneniu alebo zavedeniu služieb platených obyvateľstvom a pod.

(2) Pobočky banky poskytujú úver na plánované úlohy novej techniky, najmä na náklady spojené s výskumom, aplikovaným výskumom, výstavbou poloprevádzok slúžiacich výskumu, vývojom, výrobou prototypov a zavádzaním novej výroby, ak vlastné zdroje podniku na krytie týchto nákladov dočasne nestačia.

(3) Tento úver sa neposkytuje na obstarávanie nových investícií.

§ 71

Úver na novú techniku sa poskytuje na financovanie nákladov prevyšujúcich zdroje vo fonde technického rozvoja, poprípade iné zdroje organizácie použiteľné na tento účel podľa príslušných predpisov.

§ 72

Potrebu úveru, poprípade jeho splácanie počas roka prerokúva organizácia s úverujúcou pobočkou banky v období zostavovania ročného plánu, poprípade pri zaradení novej úlohy do plánu. Ak žiada organizácia o poskytnutie úveru na dlhší čas ako jeden rok, prerokuje s ňou

pobočka banky predbežne lehoty, v ktorých sa úver začne splácať, i konečnú lehotu, do ktorej sa úver splatí.

§ 73

Pred poskytovaním úveru pobočka banky preveruje, ako je zabezpečené financovanie technického rozvoja z vlastných zdrojov, akým spôsobom organizácia používa vlastné prostriedky na novú techniku a či sú tieto prostriedky plánovanými akciami novej techniky plne vyčerpané.

§ 74

(1) Pobočka banky poskytuje úver a požaduje jeho splácanie na podklade plánu potreby zdrojov na novú techniku, ktorý organizácia predkladá na začiatku štvrťroka (príloha čís. 3).

(2) Ak počas roka nedochádza k odchýlkam od ročného plánu potreby zdrojov na novú techniku, poprípade od splátok úveru, postupuje pobočka banky v dohode s organizáciou podľa celoročného plánu a predkladanie štvrtročných plánov nepožaduje.

§ 75

Organizácia môže čerpať úver len na zaplatenie tých akcií, ktoré je oprávnená financovať z fondu technického rozvoja. Sumy poskytnutých úverov sa prevádzajú na účet fondu technického rozvoja organizácie.

§ 76

Pobočka banky poskytuje úver aj pri existencii úveru nesplateného v lehote, poprípade pri zavedení osobitného spôsobu úverovania a zúčtovania alebo pri vyhlásení organizácie za neschopnú platenia, pokiaľ táto riadne plní úlohy súvisiace s novou technikou. V takomto prípade sa sumy poskytovaného úveru i naďalej prevádzajú na účet fondu technického rozvoja.

§ 77

Riaditeľ pobočky banky povoľuje úver na novú techniku najdlhšie na čas 2 rokov; vo výnimočných prípadoch, keď ide o riešenie zvlášť zložitých úloh novej techniky, môže - so súhlasom riaditeľa krajskej pobočky banky - povoliť úver až na čas 5 rokov.

§ 78

Splátky úveru určí pobočka banky v súlade s plánovanou tvorbou a s potrebou zdrojov na novú techniku uvedenou v pláne potreby zdrojov na novú techniku (príloha čís. 3). Splatné úvery vyučtúva pobočka banky na farchu prostriedkov, ktoré sú sústredené na účte fondu technického rozvoja; ak nie sú na tomto účte dostatočné prostriedky, vyučtúva ich na farchu obrátového účtu organizácie.

§ 79

(1) Ak organizácia nemá dostatok vlastných prostriedkov na splácanie úveru, prevádzajú sa nesplatené úvery na účet prevádzkových úverov nesplatených v lehote.

(2) Ak má organizácia prevádzkový úver nesplatený v lehote, vyučtúva pobočka banky splátky úveru na novú techniku nesplateného v lehote prednostne z prostriedkov zúčtovaných do fondu technického rozvoja a ďalej z účtu obrátového.

§ 80

Organizácii, ktorá financuje novú techniku formou nákladov budúcich období, poskytuje pobočka banky úver na tieto náklady, pokiaľ prevyšujú určené normatívy na financovanie novej techniky. V takomto prípade prerokuje organizácia s pobočkou banky plánovanú výšku nákladov na novú techniku, výšku nákladov, ktoré budú kryté vlastnými prostriedkami, popřípade inými zdrojmi, a potrebu úveru pri zostavovaní celoročného plánu; na začiatku každého štvrťroka predkladá plán nákladov budúcich období na novú techniku v pláne obežných prostriedkov (príloha č. 1).

§ 81

Sumy úverov poskytovaných podľa predchádzajúceho paragrafu prevádza pobočka banky podľa príkazov organizácie na obratový účet. Splátky úveru vyučtúva na farchu obratového účtu organizácie, a ak táto nemá potrebné prostriedky, na farchu účtu prevádzkových úverov nesplatených v lehote. Pri vzniku úveru nesplateného v lehote alebo pri zavedení osobitného spôsobu úverovania a zúčtovania alebo pri vyhlásení organizácie za neschopnú platenia nezastavuje pobočka banky poskytovanie úveru za predpokladu, že sa riadne plnia plánované úlohy novej techniky. Lehoty splatnosti určí pobočka banky spôsobom uvedeným v § 78.

§ 82

Úroky z úveru na novú techniku sa účtujú na farchu obratového účtu organizácie, a to aj v tých prípadoch, keď organizácia financuje novú techniku z fondu technického rozvoja.

§ 83

Úver na novú techniku sa poskytuje na samostatnom úverovom účte. Riaditeľ príslušnej úverovej správy ústredia banky môže zaviesť spoločné poskytovanie úveru na novú techniku a úveru na sezónne a iné náklady budúcich období.

Kontrola využitia a zabezpečenia úveru na novú techniku**§ 84**

(1) Pobočky banky náhodne kontrolujú dodržiavanie lehôt určených plánom pre výskum, aplikovaný výskum, výstavbu poloprevádzok slúžiacich výskumu, pre vývoj, pre výrobu prototypov, pre zavádzanie novej výroby, pre osvojenie technológie novej výroby a pod.

(2) Ak zistí pobočka banky, že tieto lehoty sa nedodržiavajú, alebo iné nedostatky, prerokuje s organizáciou opatrenia na dosiahnutie nápravy. Ak sa tieto opatrenia neplnia, postupuje pobočka banky podľa ustanovení o uplatňovaní sankcií.

§ 85

(1) Pobočky banky vykonávajú previerku zabezpečenia úveru na novú techniku

- a) u organizácie, u ktorej je technický rozvoj financovaný z fondu technického rozvoja, na základe údajov o nákladoch na technický rozvoj financovaných z fondu technického rozvoja,
- b) u organizácie, u ktorej je technický rozvoj financovaný formou nákladov budúcich období, na základe údajov o tom, koľko v nákladoch budúcich období tvoria náklady na technický rozvoj a v akej výške je táto položka financovaná z vlastných prostriedkov.

(2) Tieto údaje predkladá organizácia pobočke banky súčasne s účtovnými výkazmi.

Oddiel 2**Úvery na sezónne náklady a na náklady budúcich období****§ 86**

Pobočky banky poskytujú organizáciám úver na sezónne náklady a na náklady budúcich období, ak musia vynakladať náklady na prípravu výroby pred začatím výrobného procesu, pri nerovnomernostiach v priebehu výrobného procesu, pri kompletácii výrobkov, poprípade v ďalších prípadoch nutného zabezpečenia plánovaných úloh a ich spoločensky žiadúceho prekročovania.

§ 87

(1) Pobočky banky poskytujú úver na tieto plánované sezónne náklady a náklady budúcich období:

- a) náklady na prípravu a rozvoj prvovýroby, najmä výroby stavebných hmôt,
- b) náklady na zariadenie staveniska,
- c) náklady budúcich období súvisiace s prípravou alebo s organizovaním sezónne prerušovanej výroby, alebo s organizovaním dopravy alebo odbytu výrobkov,
- d) sezónne náklady na výrobný proces,
- e) náklady budúcich období, pokiaľ súvisia s iným časovým rozložením výplát miezd, než zodpovedá výrobe a odbytu (napr. v súvislosti s výplatami miezd za dovolenku).

(2) Riaditeľ príslušnej úverovej správy ústredia banky môže povoliť poskytovanie úveru na sezónne náklady a na náklady budúcich období aj v iných prípadoch za predpokladu, že organizácia dodržiava predpisy o používaní vlastných zdrojov a doplňovaní vlastných obežných prostriedkov.

§ 88

Pobočky banky vychádzajú pri poskytovaní úveru na sezónne náklady a na náklady budúcich období z plánovaných nákladov uvedených v štvrtročnom, poprípade ročnom pláne obežných prostriedkov.

§ 89

Pobočky banky poskytujú organizáciám v dohodnutých lehotách úver na sezónne náklady a na náklady budúcich období na samostatnom jednoduchom úverovom účte na podklade štvrtročného, poprípade ročného plánu sezónnych nákladov a nákladov budúcich období po odpočítaní normatívov, poprípade príslušných výdajov budúcich období, ako aj ďalších zdrojov, pokiaľ nie sú tieto zdroje použité na krytie pohľadávok voči odberateľom.

§ 90

Riaditeľ príslušnej úverovej správy ústredia banky môže určiť, že úver na všetky, popr. niektoré sezónne náklady a na náklady budúcich období sa poskytuje podľa zprávy o vykonaných prácach.

§ 91

Previerky zabezpečenia úveru na sezónne náklady a na náklady budúcich období vykonávajú pobočky banky podľa účtovných výkazov. Ak zistia, že vynaložené náklady nezodpovedajú poskytnutému úveru, vyúčtujú splátku úveru. Ak sú vynaložené náklady vyššie ako poskytnutý úver, môžu povoliť zvýšenie úveru za predpokladu, že sa dodržia plánované náklady, alebo že

vyššie náklady súvisia so spoločensky žiadúcim prekračovaním plánu a ďalším rozvojom výroby a odbytu.

§ 92

Na začiatku štvrťroka, v ktorom podľa plánu nákladov dochádza k zníženiu týchto nákladov, poprípade k dokončeniu výroby, určí pobočka banky v dohode s organizáciou splátky úveru na sezónne náklady a na náklady budúcich období v súlade s plánom výroby a realizácie, a to tak, aby nedochádzalo k hromadeniu prostriedkov na obratovom účte organizácie. Lehoty splatnosti úveru určí pobočka banky tak, aby bol úver splatený najneskôr do konca kalendárneho roku. Výnimky povoľuje riaditeľ banky.

Diel 4

ÚVER NA POHLADÁVKY VOČI ODBERATEĽOM

§ 93

Úver na pohľadávky voči odberateľom poskytuje banka organizáciám na čas potrebný na uskutočnenie inkasa tržieb od odberateľov; týmto úverom súčasne pôsobí na plynulé a rovnomerné plnenie odbytových úloh, na včasnú fakturáciu a inkaso tržieb. Úver sa neposkytuje na pohľadávky voči organizáciám vyhláseným za neschopné platenia a voči súkromníkom; výnimky povoľuje riaditeľ príslušnej úverovej správy ústredia banky.

Oddiel 1

Úver na pohľadávky voči odberateľom do lehoty splatnosti

§ 94

(1) Úver na pohľadávky voči odberateľom do lehoty splatnosti poskytujú pobočky banky organizáciám spravidla na podklade údajov uvedených v zpráve o stave pohľadávok voči odberateľom, zostavenej podľa evidencie o pohľadávkach vedenej organizáciou (príloha č. 4).

(2) Organizácie sú povinné uvádzať v zpráвах o stave pohľadávok ako samostatné položky sumu dane z obratu (dane z výkonov), pohľadávky, ktoré nevyfakturovali v určenej lehote, ako aj pohľadávky voči odberateľom vyhláseným za neschopných platenia alebo platiacim trvale s veľkým oneskorením.

(3) Ďalej uvádzajú organizácie v zpráve o stave pohľadávok voči odberateľom zdroje použiteľné na krytie pohľadávok voči odberateľom.

(4) Zprávy o stave pohľadávok voči odberateľom predkladá organizácia v lehotách dohodnutých s pobočkou banky. Ak dôjde k väčšiemu poklesu pohľadávok voči odberateľom do lehoty splatnosti, je organizácia povinná oznámiť túto skutočnosť banke pred termínom pre predloženie ďalšej zprávy.

(5) Ak organizácia platobný doklad na pohľadávku voči odberateľom pred jej splatnosťou odvolá alebo ak odberateľ jej zaplatenie pred splatnosťou odmietne, je organizácia povinná túto skutočnosť banke oznámiť.

§ 95

(1) Pobočky banky poskytujú úver na pohľadávky bez dane z obratu (dane z výkonov).

(2) Riaditeľ príslušnej úverovej správy ústredia banky môže dať súhlas, aby sa úver na pohľadávky voči odberateľom do lehoty splatnosti poskytoval organizáciám určitého odvetvia na

celú vyfakturovanú sumu, ak daň z obratu (daň z výkonov) dosahuje nepatrnú výšku. Pre jednotlivé prípady môže dať tento súhlas riaditeľ pobočky banky.

§ 96

(1) Úver na pohľadávky voči odberateľom do lehoty splatnosti sa poskytuje do splatnosti pohľadávky; ak ide o medzimiestny styk, predlžuje sa táto lehota o dva dni. Úver na pohľadávky voči odberateľom s okamžitou splatnosťou sa poskytuje v medzimiestnom styku na štyri dni.

(2) Riaditeľ pobočky banky môže určiť jednotnú priemernú lehotu pre poskytovanie úveru na pohľadávky voči odberateľom s rôznou splatnosťou.

§ 97

Úver na pohľadávky voči odberateľom do lehoty splatnosti upravuje pobočka banky v lehotách dohodnutých s organizáciou pre predkladanie zpráv o stave pohľadávok.

§ 98

(1) Ak nie je možné poskytovať úver na pohľadávky voči odberateľom do lehoty splatnosti podľa evidencie organizácií o pohľadávkach, môže dať riaditeľ pobočky banky súhlas, aby sa úver na pohľadávky voči odberateľom do lehoty splatnosti poskytoval na podklade súpisiek zúčtovacích dokladov. V takomto prípade pobočka banky upravuje úver o rozdiel medzi sumou platobných dokladov predložených a vyradených v predchádzajúcom dni z úverovania.

(2) Pred dňom splatnosti úveru vylúči pobočka banky z úverovania platobné doklady, ktoré pred uplynutím splatnosti dodávateľ odvolal, ako aj platobné doklady, pri ktorých došlo k odmietnutiu akceptu. Riaditeľ pobočky banky môže povoliť výnimky.

§ 99

(1) Pri plánovanom zúčtovaní poskytujú pobočky banky úver do výšky úverovej potreby organizácie, zistenej na podklade údajov v jej žiadosti o úver a vychádzajú pritom z hodnoty dodávok a polovice dní medzi dvoma termínmi splátok (príloha č. 5).

(2) Úver sa upravuje spravidla koncom obdobia, za ktoré sa fakturuje. Ak nie sú plánované platby rozložené rovnomerne, upravuje pobočka banky výšku úveru raz za 10 dní.

§ 100

Všetky platby došlé na úhradu pohľadávok voči odberateľom sa pripisujú v prospech obrátového účtu, popr. ak je tak určené smernicami pre úverovanie jednotlivých odvetví, v prospech osobitného úverového účtu, popr. iného účtu. Riaditeľ príslušnej úverovej správy ústredia banky môže dať súhlas na to, aby sa úver na pohľadávky voči odberateľom splácal dochádzajúcimi tržbami pripisovanými priamo v prospech účtu úveru na pohľadávky voči odberateľom.

Oddiel 2

Úver na pohľadávky voči odberateľom do lehoty splatnosti pri traťových dodávkach

§ 101

Pre poskytovanie úveru na pohľadávky voči odberateľom do lehoty splatnosti pri traťových dodávkach platia ustanovenia oddielu 1 s odchýlkami uvedenými v §§ 102 a 103.

§ 102

Ak dodávateľ fakturuje dodávku odberateľovi po dôjdení faktúry od odosielateľa, poskytuje pobočka banky úver:

- a) odosielateľovi dodávky na pohľadávky voči dodávateľom v medzimiestnom styku na 6 dní; v miestnom styku pobočka banky odosielateľovi dodávky úver neposkytuje;
- b) dodávateľovi na pohľadávky voči odberateľom v medzimiestnom styku podľa § 96.

§ 103

(1) Ak odosielateľ dodávky fakturuje odberateľovi menom dodávateľa, poskytne pobočka banky úver:

- a) odosielateľovi dodávky na pohľadávky voči dodávateľovi za rovnakých podmienok ako v § 102 písm. a),
- b) dodávateľovi na pohľadávky voči odberateľovi na čas:
 - 12 dní - ak majú dodávateľ a odosielateľ dodávky účet u pobočky banky v tom istom mieste a odberateľ u inej pobočky banky,
 - 10 dní - ak majú dodávateľ, odosielateľ dodávky a odberateľ účty u rôznych pobočiek banky,
 - 6 dní - ak majú dodávateľ, odosielateľ dodávky a odberateľ účty u pobočky banky v tom istom mieste,
 - 4 dni - ak majú dodávateľ a odberateľ účty u pobočky banky v tom istom mieste a odosielateľ dodávky u inej pobočky banky.

(2) Ak sa lehoty obehu dokladov od týchto lehôt podstatnejšie odchyľujú, môže riaditeľ pobočky banky dať súhlas na poskytovanie úveru na inú lehotu, poprípade môže dať súhlas na určenie priemernej lehoty pre poskytovanie úveru.

Oddiel 3**Úver na pohľadávky voči odberateľom po lehote splatnosti****§ 104**

Ak nedostáva organizácia niektoré svoje pohľadávky voči odberateľom včas uhradené a ak sa stará o ich inkaso, môže požiadať pobočku banky o poskytnutie úveru na pohľadávky voči odberateľom po lehote splatnosti, poprípade o prolongáciu tohto úveru. Úver na pohľadávky voči odberateľom po lehote splatnosti poskytuje pobočka banky organizáciám, ktoré vykonávajú opatrenia na zlepšenie svojho hospodárenia, najmä sa starajú o inkaso pohľadávok voči odberateľom a majú v poriadku evidenciu o pohľadávkach voči odberateľom.*)

§ 105

(1) Pobočka banky poskytuje úver na pohľadávky voči odberateľom po lehote splatnosti na podklade zprávy organizácie o výške pohľadávok nezaplatených odberateľmi v lehote splatnosti.

(2) Ak pobočka banky poskytuje organizácii úver na pohľadávky voči odberateľom do lehoty splatnosti včítane dane z obratu (dane z výkonov), uvádza organizácia v zpráve pohľadávky voči odberateľom po lehote splatnosti tiež včítane dane.

§ 106

Zprávu o pohľadávkach voči odberateľom po lehote splatnosti predkladá organizácia v lehotách dohodnutých s pobočkou banky. Ak došlo k väčšiemu zníženiu pohľadávok voči odberateľom po

lehote splatnosti, je organizácia povinná predložiť o tom pobočke banky zprávu pred určenou lehotou.

§ 107

(1) Riaditeľ pobočky banky môže povoliť organizácii, ktorá má svoju evidenciu pohľadávok voči odberateľom v poriadku, riadne sa starať o inkaso svojich pohľadávok a pobočke banky riadne predkladať zprávy o pohľadávkach voči odberateľom, aby v zpráve uvádzala pohľadávky voči odberateľom do lehoty splatnosti a po lehote splatnosti v jednej položke.

(2) Ak údaje o pohľadávkach nie sú dostatočne preukázateľné alebo ak sa organizácia nestará o inkaso pohľadávok, môže pobočka banky, skôr ako zastaví poskytovanie úveru na pohľadávky po lehote splatnosti požadovať, aby organizácia v zprávacích o pohľadávkach voči odberateľom uvádzala zoznam jednotlivých pohľadávok voči odberateľom po lehote splatnosti s uvedením ich splatnosti.

Oddiel 4

Previerky zabezpečenia úveru na pohľadávky voči odberateľom

§ 108

Pobočky banky vykonávajú previerku úveru na pohľadávky voči odberateľom mesačne podľa účtovných výkazov predkladaných organizáciami.

§ 109

Ďalej pobočka banky náhodne preveruje raz za štvrtrok priamo v organizáciách dodržiavanie fakturačných predpisov a predpisov pre platobný a zúčtovací styk, stav pohľadávok do lehoty splatnosti a po lehote splatnosti, dôvody úplných a čiastočných odmietnutí akceptu, odvolanie inkasných príkazov a prípady, keď odberatelia neplatia. V organizáciách, ktoré sa riadne nestarajú o fakturáciu a inkaso pohľadávok voči odberateľom a majú závady v evidencii pohľadávok, vykonáva pobočka banky túto previerku mesačne.

§ 110

Ak pobočka banky pri previerke zistí neodôvodnené odmietnutie akceptu odberateľom, upovedomí o tom banku odberateľa s tým, aby tieto prípady porušenia platobnej disciplíny u odberateľa preverila.

Diel 5

ZDRUŽENÉ ÚVEROVANIE OBEŽNÝCH PROSTRIEDKOV

§ 111

(1) Riaditeľ príslušnej úverovej správy ústredia banky môže dať súhlas k zavedeniu združeného úverovania zásob a pohľadávok, poprípade zásob, nákladov a pohľadávok. Túto právomoc môže podľa potreby a s prihliadnutím k upevňovaniu hospodárenia organizácií prenášať na riaditeľov pobočiek banky.

(2) Pri združenom úverovaní sa používa metóda úverovania podľa stavu i metóda úverovania podľa obratu.

§ 112

Pri združenom úverovaní vychádzajú pobočky banky zo štvrtročného plánu obežných prostriedkov, v ktorom organizácie uvádzajú plánované= stavy pohľadávok voči odberateľom s prípadným spresnením ich vývoja v priebehu jednotlivých mesiacov.

§ 113

(1) Pri úverovaní podľa stavu poskytuje pobočka banky úver kedykoľvek v priebehu mesiaca na základe zprávy o stave obežných prostriedkov (príloha čís. 2).

(2) V zpráve o stave obežných prostriedkov uvádza organizácia na základe dohody s pobočkou banky:

- a) buď v samostatných položkách stav zásob, sezónnych a iných nákladov budúcich období a pohľadávok voči odberateľom,
- b) alebo v jednej položke celkovú výšku všetkých obežných prostriedkov uvedených pod písm. a).

§ 114

Organizáciám, ktoré sa sústavne starajú o zlepšovanie svojho hospodárenia a zabezpečujú efektívne využívanie obežných prostriedkov, môže dať riaditeľ pobočky banky súhlas na poskytovanie úveru na obežné prostriedky v priebehu jednotlivých mesiacov podľa plánu obežných prostriedkov.

§ 115

Pri výpočte výšky úveru a pri poskytovaní úveru postupujú pobočky banky ďalej spôsobom určeným pre úverovanie zásob, nákladov a pohľadávok voči odberateľom v príslušných oddieloch.

§ 116

Ak sa používa pri združenom úverovaní obežných prostriedkov úverovanie podľa obratu, postupuje pobočka banky v dohode s organizáciou takým spôsobom, aby sa zabezpečilo maximálne využitie úveru na plnenie plánu a presnosť pri poskytovaní úveru, aby úver pôsobil na rovnomerné plnenie výrobných a odbytových úloh a aby nedochádzalo k nežiadúcemu hromadeniu prostriedkov na obratovom účte.

§ 117

(1) Pri určovaní splátok úveru sa používajú najmä tieto tri spôsoby:

- a) mesačná splátka úveru sa určí s prihliadnutím k plánovanej spotrebe výrobných zásob a nakupovaného tovaru a k plánovanému zníženiu nedokončenej výroby, hotových výrobkov, sezónnych a iných nákladov budúcich období a pohľadávok voči odberateľom. Ak je plánované zvýšenie v niektorej z uvedených skupín obežných prostriedkov (s výnimkou výrobných zásob), poskytuje pobočka banky úver na toto zvýšenie buď podľa zprávy o skutočnom zvýšení uvedených obežných prostriedkov, alebo s prihliadnutím k plánovanému zvýšeniu pri určení splátok úveru na začiatku mesiaca, a to spôsobom uvedeným v § 42. Mesačnú splátku úveru rozkladá pobočka banky v dohode s organizáciou do čiastkových splátok úveru;
- b) mesačná splátka úveru sa určí spôsobom uvedeným pod písm. a) s tým rozdielom, že sa pri jej určovaní nevychádza vopred zo zmien v stave pohľadávok voči odberateľom; v takomto prípade predkladajú organizácie pobočke banky zprávy o stave pohľadávok voči odberateľom k dňom,

keď sa vyučtúvajú splátky úveru. Pobočka banky upraví vopred určenú splátku úveru podľa oznámenej zmeny v stave pohľadávok voči odberateľom;

- c) u organizácií, kde dochádza k podstatným odchýlkam od plánu obežných prostriedkov, vyučtúva pobočka banky splátky úveru určeným podielom z dochádzajúcich príjmov. V takomto prípade vypočíta pobočka banky mesačnú splátku úveru spôsobom uvedeným pod písm. a) a zistí pomer medzi plánovanou splátkou úveru a plánovanými príjmami.*) Podľa určeného koeficientu vyučtúva pobočka banky splátky úveru zo skutočne dochádzajúcich príjmov.

(2) Pokiaľ nie je v tomto bode ustanovené niečo iné, postupujú pobočky banky podľa ustanovení o úverovaní zásob podľa obratu uvedených v §§ 40 až 54.

§ 118

(1) Pri previerkach zabezpečenia úveru po skončení jednotlivých mesiacov, vykonávaných na základe účtovných výkazov, preverujú pobočky banky jednotlivo vývoj a skladbu každej zložky obežných prostriedkov (zásob, sezónnych a iných nákladov budúcich období a pohľadávok voči odberateľom) a určujú výšku obežných prostriedkov, ktoré sa môžu stať objektom úverovania, spôsobom určeným pre preverovanie príslušných skupín obežných prostriedkov. Po vykonaní tohto rozboru vypočítajú pobočky banky celkovú výšku materiálového zabezpečenia úveru, pričom postupujú obdobným spôsobom ako v §§ 32 až 36 a v § 64.

(2) Pri združenom úverovaní sa analogicky uplatňujú i všetky ustanovenia tejto vyhlášky o preverovaní obežných prostriedkov podľa účtovnej evidencie organizácií a v ich skladoch.

ŠTVRTÁ ČASŤ ÚVEROVÉ VÝPOMOCI

Všeobecné ustanovenia

§ 119

(1) Organizáciám, ktoré sú v dočasnej finančnej tiesni, poskytuje banka prechodne úverové výpomoci vo forme:

a) platobného úveru a

b) úveru na mzdy,

ak nie sú v ich hospodárení vážne závady dlhšieho trvania, ktoré by ohrozili návratnosť poskytnutého úveru.

(2) Tieto úverové výpomoci možno výnimočne poskytovať i organizáciám, ktoré majú úvery nesplatené v lehote.

§ 120

Organizácia, ktorá žiada pobočku banky, aby jej poskytovala úverovú výpomoc, vykoná rozbor príčin platobných ťažkostí, predloží návrh opatrení na ich odstránenie a uvedie lehoty pre ich realizáciu.

§ 121

(1) Úverové výpomoci poskytuje pobočka banky po preverení finančnej situácie a výsledkov hospodárenia organizácie podľa účtovných výkazov a rozborov, popr. ďalších podkladov, ktoré má k dispozícii.

(2) Pobočka banky môže upustiť od požadovania rozborov príčin platobných ťažkostí a návrhu opatrení na ich odstránenie, a to najmä u dobre pracujúcich organizácií, u ktorých sa finančné ťažkosti vyskytujú len zriedka a celkom krátkodobe.

§ 122

O poskytovaní úverovej výpomoci rozhoduje riaditeľ pobočky banky.

§ 123

Ak zistí pobočka banky podľa predložených účtovných výkazov, popri prípade ďalších podkladov, ktoré má k dispozícii (rozbory a pod.), že organizácia dohodnuté opatrenia na odstránenie príčin platobných ťažkostí neplní, popr. že následkom ich neplnenia nie je zabezpečená návratnosť poskytnutého úveru, upozorní organizáciu, že jej po uplynutí určenej lehoty, najmenej však po siedmich dňoch, zastaví poskytovanie úverovej výpomoci a že bude požadovať splatenie dosiaľ poskytnutých úverových výpomocí.

Diel 1

PLATOBNÝ ÚVER

§ 124

Úverovú výpomoc formou platobného úveru poskytujú pobočky banky organizáciám úverovaným na jednoduchých úverových účtoch, ak sa im neposkytuje úver na pohľadávky voči odberateľom po lehote splatnosti.

§ 125

Organizácie uhradzujú z platobného úveru platby dodávateľom za tovar a za materiálové hodnoty, práce a služby, včítane prepravných výkonov (pri použití akejkoľvek formy zúčtovania), na ktoré nemajú potrebné prostriedky na obratovom účte. Z platobného úveru sa ďalej uhradzuje debetný zostatok zo započítania u organizácií zapojených do medzipodnikovej zúčtovne.

§ 126

(1) Pobočka banky určí lehotu splatnosti platobného úveru v dohode s organizáciou, s prihliadnutím k rozsahu platobných ťažkostí a k lehotám, v ktorých organizácia plánuje odstrániť príčiny finančných ťažkostí.

(2) Riaditeľ pobočky banky môže dať súhlas, aby sa platobný úver splácal len v určené dni, a to v prípade, ak sú na obratovom účte prostriedky, ktoré nebudú v najbližších dňoch potrebné na úhradu iných platieb, a za predpokladu, že sa organizácia sústavne stará o včasné inkaso pohľadávok.

§ 127

Pobočka banky pri predložení účtovných výkazov preveruje, ako organizácia plní určené podmienky pre poskytovanie platobného úveru, prerokúva s organizáciou ďalší priebeh plnenia opatrení na odstránenie príčin platobných ťažkostí a podľa potreby určuje nové lehoty splatnosti pre ďalšie poskytovanie platobného úveru.

§ 128

Ak neplní organizácia opatrenia dohodnuté s pobočkou banky, môže pobočka banky určiť organizácii, skôr ako jej platobný úver zastaví (podľa § 123), najvyššiu hranicu pre platobný úver s prihliadnutím k výške nezavinenej imobilizácie obežných prostriedkov.

§ 129

Riaditeľ príslušnej úverovej správy ústredia banky môže dať súhlas, aby dobre hospodáriace organizácie, ktoré efektívne využívajú obežné prostriedky, plnia plánované úlohy vo výrobe a odbyte a dodržiavajú finančnú, platobnú, fakturačnú, úverovú a mzdovú disciplínu, používali platobný úver na akúkoľvek úhradu s tým, že ho budú bežne splácať z voľných prostriedkov na obratovom účte. Tento rozšírený platobný úver možno poskytovať i organizáciám úverovaným na osobitnom úverovom účte.

**Diel 2
ÚVER NA MZDY****§ 130**

Úver na mzdy poskytuje banka organizáciám ako úverovú výpomoc pri prechodných finančných ťažkostiach na zabezpečenie včasnej výplaty miezd. Úver na mzdy nesmie viesť k zníženiu zodpovednosti organizácií za včasnú výplatu miezd z prostriedkov získaných plnením plánovaných úloh.

§ 131

Organizáciám, ktoré nemajú trvalé závady vo svojom hospodárení a u ktorých je nedostatok prostriedkov len dôsledkom oneskoreného inkasa od odberateľov, poskytujú pobočky banky úver na mzdy bez požadovania plánu nápravných opatrení, najmä ak upustia organizácie od rezervovania prostriedkov na mzdy. U ostatných organizácií sa postupuje podľa §§ 121 a 122.

§ 132

Vo výnimočných prípadoch môžu pobočky banky poskytovať úver na mzdy, i keď jeho návratnosť nie je plne zabezpečená. V takomto prípade uplatňujú pobočky banky sprísnený postup a požadujú záruku nadriadeného orgánu podľa §§ 167 až 177.

§ 133

Úver na mzdy sa poskytuje v deň výberu (poukazu) prostriedkov na mzdy, a to do výšky prostriedkov chýbajúcich v tento deň na výplatu miezd, včítane príslušenstva a platov postavených mzdám na roveň.

§ 134

Úver na mzdy sa poskytuje na čas určený s prihliadnutím k príčinám finančných ťažkostí, najdlhšie však na 30 dní, pokiaľ ďalej nie je ustanovené niečo iné.

§ 135

(1) Ak má organizácia nedostatok prostriedkov na úhradu prémie vyplácaných podľa predpisov upravujúcich financovanie novej techniky a osobnú hmotnú zainteresovanosť na tomto úseku,

môže pobočka banky povoliť na žiadosť organizácie, potvrdenú jej nadriadeným orgánom, úver na mzdy.

(2) Pobočka banky poskytuje tento úver za predpokladu, že nie je možné zabezpečiť dotáciu prémieho fondu z vlastných obežných prostriedkov ani dotáciou od nadriadeného orgánu, poprípade ani prevodom časti prémieho fondu od odberateľa. Pred poskytnutím úveru prerokuje s organizáciou očakávanú tvorbu prémieho fondu a spôsob splácania úveru a v prípade potreby i opatrenia na zlepšenie hospodárenia, ktoré sú predpokladom dotovania prémieho fondu.

(3) Lehoty splatnosti úveru určí pobočka banky v súlade s očakávanou tvorbou prémieho fondu, najneskôr však do konca bežného kalendárneho roku. Vo výnimočných, zvlášť závažných prípadoch možno povoliť splatnosť úveru až do konca nasledujúceho kalendárneho roku. Ak má organizácia v prémievom fonde voľné prostriedky, môže pobočka banky požadovať splácanie úveru i pred určenými lehotami.

(4) Splátky úveru sa účtujú na farchu účtu prémieho fondu, pri nedostatku prostriedkov na tomto účte na farchu obrátového účtu; pri nedostatku prostriedkov na tomto účte prevádza pobočka banky úver na účet prevádzkových úverov nesplatených v lehote.

PIATA ČASŤ

ZVÝHODNENÉ ÚVEROVANIE PROGRESÍVNE HOSPODÁRIACICH ORGANIZÁCIÍ

§ 136

(1) Riaditeľ príslušnej úverovej správy ústredia banky môže dávať súhlas k zvýhodnenému úverovaniu progresívne hospodáriacich organizácií, a to pre celé odvetvie, poprípade pre jednotlivé organizácie. Túto právomoc môže podľa potreby s prihliadnutím na upevňovanie hospodárenia organizácií prenášať na riaditeľov pobočiek banky.

(2) Zvýhodnené úverovanie zavádza banka u progresívnych organizácií, ktoré efektívne využívajú obežné prostriedky využívaním novej techniky a progresívnymi formami práce zabezpečujú plnenie mobilizačných plánovaných úloh a za aktívnej účasti pracujúcich na riadení zabezpečujú i efektívne využívanie úveru.

§ 137

Pri zvýhodnenom úverovaní progresívne hospodáriacich organizácií sa môže používať jednak úverovanie podľa stavu, jednak úverovanie podľa obratu.

§ 138

Pri zvýhodnenom úverovaní progresívne hospodáriacich organizácií vychádzajú pobočky banky i organizácie z prevereneho a prerokovaného plánu obežných prostriedkov.

§ 139

Ak je organizácia úverovaná podľa stavu, môže čerpať v priebehu mesiaca úver na zvýšenie obežných prostriedkov v súlade s plánom obežných prostriedkov; okrem toho je splnomocnená uhradiť podľa podmienok určených bankou z tohto úverového účtu vybrané, poprípade akékoľvek prevádzkové platby, popr. odvody s tým, že pri dostatku prostriedkov zabezpečí splácanie tejto úverovej výpomoci sama.

§ 140

Ak sa predpokladá v pláne obežných prostriedkov zníženie stavu obežných prostriedkov, určí pobočka banky splátky úveru podľa plánu, popr. s prihliadnutím ku skutočnému vývoju obežných prostriedkov na začiatku štvrťroka, poprípade na začiatku jednotlivých mesiacov.

§ 141

(1) Ak sa zavádza zvýhodnené úverovanie u organizácií úverovaných podľa obratu, postupuje sa podľa §§ 117 a 118 s tým, že organizácia môže v prípade prechodného nedostatku prostriedkov na obratovom účte uhradiť podľa podmienok určených bankou vybrané platby, poprípade akékoľvek platby z osobitného úverového účtu s tým, že pri nedostatku prostriedkov na obratovom účte zabezpečí splatenie takto poskytnutej úverovej výpomoci sama.

(2) Pokiaľ rozsah použitej úverovej výpomoci pri prechodnom nedostatku prostriedkov je pomerne stály, môže pobočka banky dohodnúť s organizáciou úmerné zvýšenie splátok úveru na osobitný úverový účet vopred vždy na začiatku mesiaca.

§ 142

Spôsob splácania úveru pri úverovaní podľa stavu i pri úverovaní podľa obratu môže byť riešený v dohode medzi pobočkou banky a organizáciou aj iným spôsobom; musí však byť organizovaný tak, aby bolo zabezpečené dodržiavanie základných zásad socialistického úveru a aby nedochádzalo k nadmernému čerpaniu úveru a k hromadeniu prostriedkov na obratovom účte organizácie.

§ 143

Organizácia i pobočka banky vykonávajú previerky zabezpečenia úveru spôsobom uvedeným v § 118. Zistené výsledky pravidelne hodnotia na spoločných poradách, aby sa odstránili nedostatky vo využití úveru a aby sa zabezpečilo jeho ďalšie efektívne využívanie.

ŠIESTA ČASŤ INÉ ÚVERY

Diel 1

ÚVER NA DOPLNENIE VLASTNÝCH OBEŽNÝCH PROSTRIEDKOV

a) Úver pri plánovanom nesúlade medzi potrebou a tvorbou vlastných zdrojov organizácie

§ 144

Pobočky banky poskytujú organizáciám úver na doplnenie vlastných obežných prostriedkov:

- a) ak ide o prechodný časový nesúlad medzi plánovanou tvorbou vlastných zdrojov a plánovanou potrebou dopĺňovania vlastných obežných prostriedkov, ktorý bude odstránený najneskôr do konca kalendárneho roku,
- b) ak ide o prechodný nedostatok vlastných zdrojov v súvislosti s prevzatím mobilizačnejších, poprípade nových spoločensky dôležitých úloh v pláne, ktoré vedú k zvýšeniu potreby obežných prostriedkov a bezprostredne sa neprejavujú vyššou tvorbou zdrojov, ak bude tento nedostatok odstránený najneskôr do troch rokov,
- c) ak ide o prechodný nedostatok vlastných zdrojov v súvislosti s prevzatím mobilizačných úloh pri tvorbe kompletačných a odbytových zásob, ktorý bude odstránený najneskôr do troch rokov,
- d) ak ide o prechodný nedostatok vlastných obežných prostriedkov vyplývajúci z nedostatku prostriedkov u nadriadeného orgánu, ktorý bude podľa plánu odstránený dotáciou nadriadeného orgánu najneskôr do konca kalendárneho roku.

§ 145

(1) Úver sa poskytuje po preverení ekonomickej správnosti normatífov a spôsobu rozdelenia a použitia vlastných zdrojov. Ak sa úver poskytuje podľa § 144 písm. d), predloží organizácia pobočke banky vyhlásenie nadriadeného orgánu o dodatočnom doplnení obrátového fondu s uvedením lehôt.

(2) Súhlas na poskytovanie úveru na dopĺňovanie vlastných obežných prostriedkov v prípadoch uvedených pod písm. a) - d) dáva riaditeľ pobočky banky na čas jedného roku, na dlhší čas riaditeľ krajskej pobočky banky. Súhlas na poskytovanie úveru na doplnenie vlastných obežných prostriedkov v iných prípadoch a na iné lehoty môže dať riaditeľ príslušnej úverovej správy ústredia banky.

(3) Pokiaľ podmienky vo výrobe a zásobovaní a najmä prekračovanie plánovaných úloh u dodávateľov stavebných a strojových investícií umožňujú rozšíriť objem decentralizovaných investícií, môže hlavný riaditeľ poverený riadením plánovacej a ekonomickej správy v ústredí banky dať súhlas na to, aby pobočky banky poskytovali progresívnym organizáciám, ktoré sústavne zabezpečujú zrýchľovanie obrátu obežných prostriedkov, úver na doplnenie vlastných obežných prostriedkov vo výške zodpovedajúcej prostriedkom uvoľneným v dôsledku očakávaného zrýchlenia obrátu obežných prostriedkov, a to najneskôr do konca päťročnice, v ktorej sa úver poskytne.

§ 146

Riaditeľ príslušnej úverovej správy ústredia banky môže dať súhlas, aby sa úver podľa §§ 144 a 145 poskytoval spoločne s úverom na zásoby.

b) Úver na prechodné preklopenie nedostatku vlastných obežných prostriedkov pri neplánovanom vývoji hospodárenia

§ 147

(1) Úver na doplnenie vlastných obežných prostriedkov poskytuje pobočka banky ďalej organizáciám, ktoré majú nedostatok obežných prostriedkov následkom:

- a) nevytvorenia vlastných zdrojov z podielu na prírastku zisku, poprípade na zisku v plánovanom rozsahu,
- b) neplánovanej straty, poprípade prekročenia plánovaných nákladov.

(2) Pobočky banky môžu v odôvodnených prípadoch poskytovať tento úver i organizáciám, ktoré majú úver nesplatený v lehote, pokiaľ bude zabezpečená návratnosť úveru.

§ 148

Organizácia, ktorá žiada o úver, predloží pobočke banky plán opatrení na odstránenie závad.

§ 149

(1) Pobočka banky poskytuje úver, ak opatrenia navrhnuté na odstránenie závad umožnia nahraďiť chýbajúce vlastné obežné prostriedky najneskôr do jedného roku a vo výnimočných prípadoch do dvoch rokov od poskytnutia úveru.

(2) Lehoty splatnosti určí pobočka banky po dohode s organizáciou podľa plánu opatrení na odstránenie závad.

§ 150

Na poskytnutie úveru do jedného roku dáva súhlas riaditeľ pobočky banky a na dlhší čas riaditeľ krajskej pobočky banky.

§ 151

Pobočka banky po čas čerpania úveru preveruje, či organizácia odstraňuje nedostatky v hospodárení, ktoré viedli k neplánovanej strate alebo k nesplneniu plánovaného zisku; ak zistí, že organizácia sa neusiluje účinne o dosiahnutie dodatočných úspor alebo vlastné obežné prostriedky naďalej prehospodaruje, upozorní organizáciu a jej nadriadený orgán, pokiaľ prevzal záruku, že bude požadovať splatenie úveru pred lehotou splatnosti.

Diel 2**OSOBITNÉ PLATOBNÉ ÚVERY****§ 152**

(1) Organizáciám s trvalými nedostatkami v hospodárení, ktorým sa nemôže poskytovať úverová výpomoc podľa štvrtej časti, ako i organizáciám, ktoré nemajú trvalé nedostatky vo svojom hospodárení, avšak nepožiadali o poskytovanie úverových výpomocí a nie sú úverované na osobitnom úverovom účte, poskytuje pobočka banky:

- a) úver na uhradenie prepravného, pokiaľ nie je možné zabezpečiť úhradu v rámci kvóty ponechanej organizácii k voľnej dispozícii, ani iným spôsobom,
- b) úver na debetný zostatok započítania; tento úver poskytujú pobočky banky organizáciám do času, kým sa rozhodne o vylúčení zle pracujúcej organizácie zo zúčtovania započítaním pohľadávok.

(2) Uvedené úvery sa poskytujú organizáciám na čas troch dní.

SIEDMA ČASŤ**SANKCIE****Diel 1****VŠEOBECNÉ USTANOVENIA****§ 153**

Voči organizáciám vykazujúcim závary v hospodárení a porušujúcim povinnosti ku spoločnosti sprísňuje banka podmienky úverovania i platobného a zúčtovacieho styku a uplatňuje voči nim úverové a iné sankcie. Cieľom uplatnenia sankcií je pôsobiť na odstránenie závažných nedostatkov v práci organizácií a zlepšiť ich hospodárenie.

§ 154

Pobočka banky spravidla neuplatňuje sankcie ihneď po zistení závad, ale až potom, keď sa jej nepodarilo priamym rokovaním s vedením organizácie, orgánmi ROH a ich prostredníctvom so všetkými pracujúcimi organizácie, event. aj s ich nadriadeným orgánom zabezpečiť odstránenie zistených závad a nedostatkov.

§ 155

(1) Rozhodnutie o uplatnení sankcie oznámi pobočka banky organizácii najneskôr 7 dní vopred, pokiaľ ďalej nie je ustanovené niečo iné. V závažných prípadoch upozorní pred uplatnením sankcie orgán nadriadený organizácii a hlavnú pobočku.

(2) Ak zistí pobočka banky, že organizácia vedome pred bankou zatajila existujúce nedostatky, môže uplatniť sankciu ihneď po zistení tejto skutočnosti a po upozornení organizácie.

§ 156

(1) O voľbe vhodnej sankcie, lehote jej uplatnenia, jako i o zrušení sankcie rozhoduje riaditeľ pobočky banky, ak nie je pri jednotlivých sankciách ustanovené niečo iné.

(2) Pobočka banky môže voči organizácii použiť i niekoľko sankcií súčasne.

§ 157

Pobočky banky sú povinné venovať zvýšenú pozornosť organizáciám, voči ktorým uplatnili sankcie, najmä pravidelne hodnotiť účinnosť uložených sankcií, priebeh plnenia opatrení na odstránenie závad, zameriavať svoju rozborovú činnosť na odhaľovanie rezerv a ich mobilizáciu a pôsobiť na vytvorenie podmienok pre urýchlené zrušenie sankcií.

Diel 2

JEDNOTLIVÉ SANKCIE

Vyrovnanie úveru pred lehotou splatnosti

§ 158

Ak zistí pobočka banky, že organizácia použila poskytnutý úver na iné účely, než bolo určené, poprípade že porušuje predpisy o uskutočňovaní, financovaní a úverovaní investičnej výstavby, dá riaditeľ pobočky banky bez predchádzajúceho upozornenia organizácie príkaz, aby bol úver vyrovnaný pred lehotou splatnosti.

§ 159

Ak organizácia nepredkladá podklady potrebné pre splácanie úveru alebo pre previerku zabezpečenia úveru buď vôbec, alebo v určených lehotách, alebo ak predkladá podklady, ktoré nie sú dost' preukazné, môže pobočka banky pri všetkých úveroch, pri ktorých je ohrozené preverenie materiálového zabezpečenia úveru, požadovať splatenie úveru pred lehotou splatnosti.

§ 160

Obmedzenie alebo zastavenie poskytovania niektorých úverov

Pobočka banky môže zastaviť organizácii poskytovanie niektorých úverov ako prevádzkových, tak investičných, najmä ak organizácia

- a) plánuje použitie vlastných zdrojov v rozpore s platnými predpismi, poprípade neefektívne používa svoj podiel na prírastku zisku (na zisku) iným spôsobom, než je určené v ročnom podnikovom pláne, takže nedoplňuje vlastné obežné prostriedky a nezabezpečuje tak, aby nimi bola krytá trvale nutná potreba obežných prostriedkov, alebo ich časť určená príslušnými predpismi, alebo takým spôsobom, že dochádza k nežiadúcemu spomaľovaniu rýchlosti obratu normovaných obežných prostriedkov proti plánu;
- b) nezabezpečuje svojím hospodárením návratnosť poskytovaných úverov;

- c) nezabezpečuje z vlastnej viny odbyt svojich výrobkov, poprípade vyrába výrobky s obmedzeným odbytom v nežiadúcom rozsahu;
- d) používa prostriedky na decentralizovanú výstavbu neefektívne a nehospodárne, popr. porušuje predpisy o uskutočňovaní, financovaní a úverovaní investičnej výstavby;
- e) nepredkladá pobočke banky účtovné výkazy a zprávy predpísané príslušnými predpismi pre úverovanie a zúčtovanie v určených lehotách alebo predkladá hlásenia chybné;
- f) sústavne porušuje plánovaciú, finančnú, zmluvnú, úverovú, zúčtovaciú, platobnú, mzdovú alebo pokladničnú disciplínu.

Vylúčenie pohľadávok z úverovania

§ 161

Ak zistí pobočka banky, že organizácia sústavne predkladá zúčtovacie doklady po lehote určenej pre fakturovanie a pre predkladanie zúčtovacích dokladov do banky, alebo že zúčtovacie doklady obsahujú nesprávne údaje (najmä ak nie sú podložené odoslaným tovarom a materiálovými hodnotami, vykonanými prácami alebo službami), oznámi organizácii, že jej zastaví úver na pohľadávky voči odberateľom, kým neurobí opatrenia na dosiahnutie nápravy. V závažných prípadoch upozorní pobočka banky orgán nadriadený organizácii.

§ 162

Ak má organizácia vo veľkom rozsahu pohľadávky voči odberateľom neuhradené v lehote a nestará sa dostatočne o ich inkaso, môže ju pobočka banky požiadať, aby žiadala odberateľov, ktorí jej sústavne neplatia, o prednostné preplácanie dodávok z kvóty, s ktorou sú splnomocnení disponovať i pri nedostatku prostriedkov.

§ 163

V prípade, že organizácia ani po upozornení pobočky banky nedbá dostatočne o inkaso svojich pohľadávok od odberateľov, obmedzí, poprípade zastaví jej pobočka banky poskytovanie úverov na pohľadávky voči odberateľom po lehote, popr. i do lehoty splatnosti.

§ 164

Ak organizácia z vlastnej viny nezabezpečuje rovnomerný odbyt a fakturáciu svojich výrobkov a pôsobí poruchy v zásobovaní odberateľov, môže pobočka banky obmedziť takej organizácii úver na pohľadávky voči odberateľom do lehoty splatnosti v čase zvýšenej fakturácie, poprípade poskytovať úver len za predpokladu, že organizácia súčasne predloží zprávu o stave zásob.

§ 165

Zvýšenie úrokovej sadzby

Pobočka banky môže zvýšiť úrokovú sadzbu z niektorého alebo zo všetkých poskytovaných úverov až na trojnásobok úrokovej sadzby, pri ktorej bol úver poskytnutý, tým organizáciám,

- a) ktoré sústavne porušujú plánovaciú, finančnú, zmluvnú, zúčtovaciú, platobnú, mzdovú alebo pokladničnú disciplínu,
- b) ktoré imobilizujú obežné prostriedky, najmä hromadia nepotrebné zásoby, poprípade zásoby s obmedzeným odbytom,
- c) ktoré nezabezpečujú rovnomerné plnenie plánu v priebehu mesiaca, poprípade štvrťroka,
- d) ktoré nepredkladajú pobočke banky včas výkazy a zprávy, ktoré sú povinné predkladať, alebo predkladajú hlásenia chybné,

- e) ktoré porušujú povinnosti uložené inými predpismi banky pre úverovanie,
- f) ktoré porušujú predpisy o uskutočňovaní a financovaní investičnej výstavby,
- g) ktoré nezavedú formu zúčtovania s dodávateľmi, popr. odberateľmi navrhnutú pobočkou banky,
- h) ktoré požadujú úvery nad úverové prísluby, ktoré boli prerokované a bankou schválené pri zostavovaní podnikového plánu, pokiaľ pri tom nejde o žiadúce prekračovanie plánu.

Úverovanie na záruku nadriadeného orgánu

§ 166

Pobočka banky požaduje za poskytnutý úver záruku orgánu nadriadeného organizácii, ak je ohrozené splatenie úveru buď vôbec, alebo včas, alebo ak nie je zabezpečené, že opatrenia na odstránenie závad sa vykonajú v určenej lehote alebo že budú účinné, ako i v ostatných prípadoch určených v tejto vyhláske.

§ 167

Pobočka banky môže žiadať záruku za nový úver (jeho časť) alebo za jednotlivý už poskytnutý úver (jeho časť), poprípade za všetky úvery.

§ 168

Ak pobočka banky rozhodne, že úver bude poskytovaný len na záruku upozorní organizáciu, aby požiadala nadriadený orgán o prevzatie záruky a aby tento orgán prevzal záruku u orgánu banky, u ktorého má účet.

§ 169

(1) Zdrojom krytia záruky môžu byť všetky prostriedky, ktoré nadriadený orgán preberajúci záruku má alebo bude mať na účtoch v banke, počínajúc dňom splatnosti záväzku so zárukou.

(2) Až do uplatnenia záruky môže nadriadený orgán s týmito prostriedkami disponovať, pokiaľ úverujúca pobočka banky v dohode s hlavnou pobočkou banky, poprípade s pobočkou banky vedúcou účet nadriadeného orgánu preberajúceho záruku, nepožaduje čiastočné alebo úplné viazanie zaručenej sumy. Viazanie zaručenej sumy pred uplatnením záruky sa nevykonáva, ak je nadriadeným orgánom národný výbor.

§ 170

Orgán banky, s ktorým je orgán nadriadený organizácii v styku, preverí reálnosť záruky, a to so zreteľom na ostatné dosiaľ prevzaté záruky a na očakávané príjmy, ktoré možno použiť na jej krytie. Prevzatie záruky oznámi pobočke banky, ktorá úveruje organizáciu, za ktorú sa preberá záruka.

§ 171

(1) Nadriadený orgán preberajúci záruku odovzdá príslušnému orgánu banky, u ktorého má otvorený účet, vo dvoch vyhotoveniach záručnú listinu podpísanú osobami splnomocnenými rozhodovať o preberaní záruk.

(2) Záručná listina obsahuje tieto údaje:

- a) názov organizácie, ktorá sa zaručuje,
- b) názov organizácie, za ktorú sa preberá záruka,

- c) označenie úveru, za ktorý sa záruka preberá, a jeho splatnosti, ako i dôvod prevzatia záruky,
- d) výšku záruky,
- e) čísla účtov nadriadeného orgánu, z ktorých má banka úver poskytnutý na záruku vyrovnaf,
- f) opatrenia, ktoré na zabezpečenie návratnosti úveru vykoná organizácia, popřípade orgán, ktorý záruku preberá,
- g) mená osôb, ktoré sú povinné tieto opatrenia vykonávať, lehoty, v ktorých sa majú vykonať, a mená osôb, ktoré sú povinné opatrenia kontrolovať,
- h) právo banky vyrovnaf po predchádzajúcom upozornení organizácie úver včas nezaplatený z prostriedkov, ktoré sú na účtoch ručiteľa alebo ktoré na tieto účty prídu a ktoré banka podľa dojednania má právo použiť na vyrovnanie úveru, a to i pred určenou lehotou splatnosti úveru, ak sa v lehotách nevykonávajú dohodnuté opatrenia na odstránenie závad alebo ak nie sú tieto opatrenia účinné.

§ 172

Pobočka banky poskytne úver na záruku, len čo dostane od orgánu banky, ktorý je v styku s orgánom organizácii nadriadeným, zprávu o prevzatí záruky. Ak pobočka banky nedostane túto zprávu do 30 dní po upozornení organizácie, popřípade ak dostane oznámenie o odmietnutí záruky, zastaví z rozhodnutia riaditeľa pobočky banky poskytovanie úveru alebo všetkých úverov, na ktoré sa požadovala záruka, a ihneď ich vyrovná, s výnimkou úveru na preplácanie výkupu. Hlavný riaditeľ poverený riadením plánovacej a ekonomickej správy v ústredí banky môže určiť ďalšie druhy úverov, ktoré pobočka banky poskytuje organizáciám i vtedy, keď nebola prevzatá záruka.

§ 173

Ak organizácia nezaplatí v určenej lehote úver poskytnutý na záruku, požiada pobočka banky orgán banky, u ktorého je vedený účet ručiaceho nadriadeného orgánu, o realizáciu záruky. Súčasne oznámi orgánu nadriadenému organizácii, že požiadala o realizáciu záruky.

§ 174

Pobočka banky môže realizovať záruku, popřípade jej časť i pred určenou lehotou splatnosti úveru, ak zistí, že organizácia nevykonáva opatrenia dohodnuté na odstránenie závad alebo že tieto opatrenia nie sú účinné. V takomto prípade upozorní pobočka banky nadriadený orgán, ktorý prevzal záruku, 14 dní vopred, že bude záruku realizovať. O realizácii záruky rozhoduje riaditeľ pobočky banky úverujúcej organizáciu, za ktorú bola prevzatá záruka.

§ 175

V prípade, že na účtoch organizácie sú v deň splatnosti úveru prostriedky, ktoré však organizácia v najbližšom čase potrebuje na výplatu miezd alebo na odvod zisku, môže pobočka banky trvať na splatení úveru z poskytnutej záruky.

§ 176

Ak pobočka banky nepovažuje za účelné realizovať záruku ihneď po splatnosti úveru, môže ju realizovať aj neskoršie.

§ 177

Pobočka banky používa voľné prostriedky na obratovom účte organizácie na splatenie neuhradeného zostatku zaručeného prevádzkového úveru a voľné prostriedky na investičnom účte na splatenie investičného úveru i v prípadoch, keď uplatnila realizáciu záruky, keď však dosiaľ nedošli prostriedky zo záruky. Sumu došlú z realizovanej záruky použije pobočka banky na splatenie neuhradeného zostatku a prípadný prebytok vráti na účet ručiteľa.

Určenie záväznej formy zúčtovania**§ 178**

(1) Ak organizácia sústavne nakupuje a hromadí nadnormatívne zásoby v nežiadúcom rozsahu alebo takéto nadnormatívne zásoby nelikviduje, poprípade z nich vyrába zásoby s obmedzeným odbytom alebo sústavne porušuje platobnú disciplínu, oznámi pobočka banky organizácii, že požiada jej hlavných dodávateľov, aby od nej požadovali platenie z kvóty na prednostné platenie, poprípade predbežné zabezpečenie prostriedkov na platenie.

(2) Pobočka banky upozorní na uplatnenie tejto sankcie organizáciu a jej nadriadený orgán najmenej 30 dní vopred.

§ 179**Ak organizácia v tejto lehote nevykoná účinné opatrenia na**

likvidáciu nadnormatívnych zásob, poprípade nezabezpečí platenie svojich záväzkov v určených lehotách, oznámi pobočka banky písomne najväčším dodávateľom tejto organizácie prostredníctvom pobočiek banky, ktoré vedú ich obratové účty, že uplatní voči nim sankcie, ak budú tejto organizácii dodávať bez toho, že by táto zabezpečovala platenie spôsobom uvedeným v § 178 odsek 1.

§ 180

Ak organizácia nedodržiava bankou určenú záväznú formu zúčtovania so svojimi odberateľmi, poprípade dodávateľmi, uplatní voči nej banka sankcie podľa §§ 158 až 177 a podľa § 181.

§ 181**Zastavenie rezervovania prostriedkov na mzdy**

Organizáciám, ktoré porušujú mzdovú disciplínu alebo neplnia svoje záväzky a povinnosti voči štátnemu rozpočtu, dodávateľom, banke alebo iným veriteľom, môže pobočka banky skrátiť lehotu na rezervovanie prostriedkov na výplatu miezd, poprípade rezervovanie prostriedkov na výplatu miezd zastaviť.

§ 182**Obmedzenie výplat v hotovosti**

Ak organizácia sústavne porušuje finančnú, platobnú, mzdovú, zmluvnú alebo pokladničnú disciplínu, môže pobočka banky obmedziť výplaty v hotovosti z obratového, bežného alebo iného účtu organizácie na hospodársko-operatívne výdaje.

Použitie vlastných investičných prostriedkov

§ 183

Ak má organizácia neplánované straty z predchádzajúcich rokov alebo vlastné obežné prostriedky nedoplňuje, môže pobočka banky pri schvaľovaní výsledkov finančného hospodárenia organizácie požadovať, aby organizácia z prostriedkov, ktoré má na investičnom účte z podielu na prírastku zisku (zo zisku) docieleného v predchádzajúcich rokoch (pokiaľ netreba tieto prostriedky rezervovať na financovanie investícií, na ktoré boli uzavreté hospodárske zmluvy), uhradila neplánované straty a doplnila vlastné obežné prostriedky.

§ 184

Ak organizácia neuhradí neplánované straty a nedoplní vlastné obežné prostriedky z vlastných investičných prostriedkov, uplatní pobočka banky svoje námietky proti schváleniu účtovných výkazov a upozorní organizáciu a jej nadriadený orgán, že uplatní ďalšie sankcie podľa tejto vyhlášky, najmä že zastaví alebo obmedzí poskytovanie niektorých úverov alebo že ich bude poskytovať na záruku, zvýši úrokovú sadzbu, určí záväznú formu zúčtovania alebo zavedie osobitný spôsob úverovania a zúčtovania.

Viazanie vlastných prostriedkov

§ 185

(1) U organizácií, ktoré majú nadbytok vlastných finančných zdrojov a ktoré tieto prostriedky vynakladajú neúčelne alebo nehospodárne a neodôvodnene prekračujú potrebu obežných prostriedkov proti predpokladom päťročného plánu, môže pobočka banky pristúpiť k viazaniu vlastných zdrojov organizácie na samostatných účtoch viazaných prostriedkov, a to vo výške zodpovedajúcej ich nežiadúcemu použitiu. Pobočka banky pritom môže poskytnúť organizácii úver na nepotrebné zásoby, poprípade na iné nedostatky v hospodárení organizácie s vyššou úrokovou sadzbou.

(2) V takých prípadoch je organizácia povinná predložiť pobočke banky plán opatrení na odstránenie nedostatkov a likvidáciu nežiadúcej potreby obežných prostriedkov a predkladať podklady pre úpravu výšky úveru a pre uvoľňovanie vlastných zdrojov organizácie v lehotách určených pobočkou banky.

(3) Túto sankciu môže pobočka banky uplatniť najmenej 30 dní po upozornení organizácie, jej nadriadeného orgánu a hlavnej (krajskej) pobočky banky.

§ 186

(1) Zdroje viazané z vyššie uvedených dôvodov uvoľňuje pobočka banky len vo výške zodpovedajúcej likvidovaným nepotrebným zásobám, poprípade odstráneným iným nedostatkom, a to až do ich úplnej likvidácie. Ak sa opatrenia organizácie ukazujú ako účinné, môže pobočka banky uvoľniť zdroje organizácie aj pred úplným odstránením nedostatkov, pre ktoré sa viazanie vlastných zdrojov vykonávalo.

(2) Ak nelikviduje organizácia nepotrebné zásoby alebo iné nedostatky na základe opatrení dohodnutých s pobočkou banky, požaduje pobočka banky splatenie úveru poskytnutého na túto potrebu, blokuje však i ďalej vlastné zdroje organizácie až do odstránenia nedostatkov.

§ 187

Ak pobočka banky poskytuje úver na prechodné preklopenie nedostatku prostriedkov pri neplánovanom vývoji hospodárenia organizácie a najmä nepotrebných zásob so zárukou nadriadeného orgánu, môže požadovať, aby boli viazané vlastné zdroje nadriadeného orgánu až do výšky záruky podľa § 185. Pri uvoľňovaní viazaných zdrojov nadriadeného orgánu sa postupuje spôsobom uvedeným v § 186.

§ 188**Penále**

Ak organizácia poruší predpisy o platobnom a zúčtovacom styku, vyberie pobočka banky z jej obrátového účtu penále podľa príslušných predpisov. *)

Osobitný spôsob úverovania a zúčtovania**§ 189**

Ak zistí pobočka banky v hospodárení organizácie vážne závady, na odstránenie ktorých by nemohla účinne pôsobiť niektorou z uvedených sankcií, upozorní organizáciu a jej nadriadený orgán, že podá návrh na zavedenie osobitného spôsobu úverovania a zúčtovania, ak organizácia závady nebude odstraňovať.

§ 190

Osobitný spôsob úverovania a zúčtovania môže pobočka banky zaviesť u tých organizácií, v hospodárení ktorých sú najmenej po čas dvoch mesiacov vážne závady, ktoré organizácie neodstraňujú (najmä keď organizácie neplnia základných ukazovateľov podnikového plánu, neuvádzajú kapacity do prevádzky v plánovaných lehotách, nezabezpečujú zásobovanie národného hospodárstva potrebnými výrobkami, používajú prostriedky na investičnú výstavbu neefektívne a nehospodárne alebo imobilizujú obežné prostriedky).

§ 191

Príkaz na zavedenie osobitného spôsobu úverovania a zúčtovania dáva riaditeľ krajskej pobočky banky.

§ 192

Pri osobitnom spôsobe úverovania a zúčtovania neposkytuje banka organizácii platobný úver. Vo výnimočných prípadoch môže banka poskytovať úver na mzdy na záruku nadriadeného orgánu. Ďalej je banka oprávnená:

- a) uplatňovať sankcie uvedené v §§ 158 až 188 bez ohľadu na podmienky, ktoré sú v nich uvedené,
- b) obmedziť, poprípade odobrať organizácii právo preplácať z obrátového účtu v rámci kvóty určenej na prednostné platenie,
- c) určiť u organizácií, ktoré sústavne zle pracujú a neuhradzujú včas svoje záväzky voči štátnemu rozpočtu, že okrem dane z obrátu (dane z výkonov) sa i ostatné priame odvody do štátneho rozpočtu vykonávajú prednostne pred všetkými ostatnými platbami.

§ 193

O vydaní príkazu na zavedenie osobitného spôsobu úverovania a zúčtovania upovedomí pobočka banky organizáciu a jej nadriadený orgán, a to najmenej 14 dní pred dňom zavedenia osobitného

spôsobu úverovania a zúčtovania. Súčasne požiada riaditeľa organizácie, aby na uplatnenie tejto sankcie boli prostredníctvom orgánov ROH upozornení pracujúci.

§ 194

Ak organizácie po zavedení osobitného spôsobu úverovania a zúčtovania úplne odstránili závady, pre ktoré boli prevedené na osobitný spôsob úverovania a zúčtovania alebo uvedené závady neodstránili úplne, avšak dosiahli podstatné zlepšenie vo svojej práci, môže pobočka banky podľa okolností upustiť od jednotlivých sankcií, poprípade obnoviť v plnom rozsahu všeobecný spôsob úverovania a zúčtovania.

§ 195

(1) Návrh na obnovenie všeobecného spôsobu úverovania a zúčtovania predkladá riaditeľ pobočky banky, ktorá úveruje organizáciu, na schválenie riaditeľovi krajskej pobočky banky.

(2) Pobočka banky obnoví všeobecný spôsob úverovania a zúčtovania ihneď po schválení návrhu. O obnovení všeobecného spôsobu úverovania a zúčtovania upovedomí pobočka banky organizáciu a jej nadriadený orgán.

§ 196

Zavedenie a zrušenie osobitného spôsobu úverovania a zúčtovania sa uverejňuje vo Vestníku Ministerstva financií.

Vyhlásenie organizácie za neschopnú platenia

§ 197

Organizáciu, ktorá po čas 6 mesiacov po zavedení osobitného spôsobu úverovania a zúčtovania neodstraňuje závady, pre ktoré bol osobitný spôsob úverovania a zúčtovania zavedený, a nezlepšuje svoje hospodárenie, môže banka vyhlásiť za neschopnú platenia.

§ 198

O vyhlásení organizácie za neschopnú platenia, poprípade o odvolaní tejto sankcie rozhoduje príslušný hlavný riaditeľ banky. Pokiaľ ide o formy, spôsob predloženia a prerokovania návrhu na vyhlásenie organizácie za neschopnú platenia, platia obdobne ustanovenia §§ 189 až 196.

§ 199

Ak je organizácia vyhlásená za neschopnú platenia,

- a) použije banka voči nej okrem už uplatnených sankcií najprísnejšie úverové a zúčtovacie sankcie podľa §§ 158 až 188, poprípade zastaví poskytovanie úverov alebo požiada o splatenie všetkých úverov,
- b) vyzrozumie prostredníctvom príslušných pobočiek banky hlavných dodávateľov o vyhlásení organizácie za neschopnú platenia,
- c) urobí oznámenie Ministerstvu štátnej kontroly.

§ 200

(1) Mená organizácií, ktoré sú vyhlásené za neschopné platenia, ako aj tých, u ktorých bol obnovený všeobecný spôsob úverovania a zúčtovania, oznamuje generálny riaditeľ banky osobitnou správou vo Vestníku Ministerstva financií.

(2) Mená organizácií vyhlásených za neschopné platenia sú ostatným organizáciám k dispozícii u všetkých pobočiek banky.

§ 201

Opatrenia pri čerpaní nezákonných alebo neodôvodnených úverov

Ak zistí banka, že vedúci organizácií pripustili predloženie nesprávnych podkladov, poprípade údajov banke, aby dosiahli nezákonné alebo neodôvodnené úvery alebo znemožnili zistenie závad v hospodárení, urobí o tom okrem uplatnenia sankcií oznámenie orgánu nadriadenému organizácií, aby urobil opatrenie proti osobám, ktoré tieto závary zavinili. O zvlášť závažných prípadoch urobí oznámenie Ministerstvu štátnej kontroly.

ÔSMA ČASŤ

SPOLOČNÉ A ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

§ 202

Výnimky a odchýlky z tejto vyhlášky povoľuje generálny riaditeľ banky, poprípade hlavní riaditelia ním splnomocnení, a to pokiaľ sa odchýlky týkajú celého odvetvia národného hospodárstva, po prerokovaní s príslušnými ústrednými úradmi (orgánmi).

§ 203

Zrušujú sa smernice Štátnej banky čs. č. 245/1956 Ú. 1. (Ú. v.) o úverovaní zásob, smernice Štátnej banky čs. 246/1956 Ú. 1. (Ú. v.) o úverovaní nepotrebných nadnormatívnych zásob, smernice generálneho riaditeľa Štátnej banky čs. č. 197/1959 Ú. 1. (Ú. v.) o poskytovaní úveru na novú techniku, smernice Štátnej banky čs. č. 171/1956 Ú. 1. (Ú. v.) o poskytovaní zúčtovacích úverov, smernice Štátnej banky čs. č. 104/1958 Ú. 1. (Ú. v.) o poskytovaní úverovej výpomoci a uplatňovaní sankcií a body 29 a 30 smerníc Štátnej banky čs. č. 136/1955 Ú. 1. (Ú. v.) o platení prepravného dopravným organizáciám výberkami prepravného a o poskytovaní zúčtovacích úverov na prepravné.

§ 204

Táto vyhláška nadobúda účinnosť 1. januárom 1961.

Generálny riaditeľ: dr. Pohl v. r.

Príloha č. 1

ŠTVRTIROČNÝ PLÁN OBEŽNÝCH PROSTRIEDKOV*)

Názov a adresa organizácie

ŠTVRTROČNÝ PLÁN OBEŽNÝCH PROSTRIEDKOV*)

(v 1000 Kčs)

Časť I

	Stav k 1. dňu prvého mesiaca štvrtroka	Stav k 1. dňu druhého mesiaca štvrtroka	Stav k 1. dňu tretieho mesiaca štvrtroka	Stav k 1. dňu prvého me- siaca nast. štvrtroka
I. Zásoby**) a) výrobné zásoby b) nedokončená výroba a polotovary vlastnej výroby c) hotové výrobky a tovar d) zásoby a nedokončená výroba pridružených hospodárstiev e) zásoby celkom (a+b+c+d) f) zásoby vylúčené z úverovania g) nepotrebné zásoby h) normatívy, príp. plánované vlastné a im podobné obežné prostriedky ch) nadplánové záväzky voči dodávateľom a iné zdroje i) sezónne a iné potrebné nadnormatívne zásoby (e-f-g-h-ch)				
II. Sezónne a iné náklady budúcich období***) a) náklady na prípravu novej techniky b) náklady na prípravu ťažby c) náklady na nedokončenú rastlinnú výrobu d) iné náklady e) celkom (a+b+c+d) f) náklady neúverované, príp. vylúčené z úverovania g) normatívy, príp. plánované vlastné a im podobné obežné prostriedky h) iné zdroje (pokiaľ sa neodpočítavajú pri úverovaní pohľadávok voči odberateľom) ch) nadnormatívne sezónne a iné náklady budúcich období (e-f-g-h)				

*) Formuláre možno upravovať podľa potreby po dohode medzi organizáciou a pobočkou banky a preto sa nevydajú tlačou.

***) Vyplňuje sa len pri združenom úverovaní obežných prostriedkov a pri zvýhodnenom úverovaní progresívne hospodáriacich organizácií.

**) Vyplňuje sa len keď banka poskytuje organizácii úver na sezónne a iné náklady budúcich období.

	Stav k 1. dňu prvého mesiaca štvrtroka	Stav k 1. dňu druhého mesiaca štvrtroka	Stav k 1. dňu tretieho mesiaca štvrtroka	Stav k 1. dňu prvého me- siaca nasl. štvrtroka
<p>III. Pohľadávky**)</p> <p>a) pohľadávky voči odberateľom do lehoty splatnosti</p> <p>b) pohľadávky voči odberateľom po lehote splatnosti</p> <p>c) celkom</p> <p>d) zdroje použiteľné na krytie pohľadávok</p> <p>e) pohľadávky vylúčené z úverovania</p> <p>f) úverovateľné pohľadávky (c-d-e)</p>				
<p>IV. Obežné prostriedky celkom**)</p> <p>a) úhrn obežných prostriedkov</p> <p>b) obežné prostriedky vylúčené z úverovania, popr. úverované na samostatných úverových účtoch</p> <p>c) normatívy popr. plánované vlastné a im podobné obežné prostriedky</p> <p>d) ostatné nadplánové záväzky voči dodávateľom a iné zdroje použiteľné na krytie obežných prostriedkov</p> <p>e) úverová potreba</p>				

**) Vyplňuje sa len pri združenom úverovaní obežných prostriedkov a pri zvýhodnenom úverovaní progresívne hospodáriacich organizácií.

ROZPIS PLÁNOVANÉHO OBRATU ZÁSOB*)

Časť II

	Zostatok k 1. dňu prvého mesiaca štvrtroka		1. mesiac		Zostatok k 1. dňu druhého mesiaca štvrtroka		2. mesiac		Zostatok k 1. dňu tretieho mesiaca štvrtroka		3. mesiac		Zostatok k 1. dňu prvého mes. nasledujúceho štvrtroka		Plánovaná obrátka	
	1	2	nákup	spotreba	3	4	nákup	spotreba	5	6	nákup	spotreba	7	8		
1. Výrobné zásoby																
a)																
b)																
c)																
Výrobné zásoby celkom																
2. Normatívny, popr. plánované vlastné a im podobné obežné prostriedky																
3. Nadnormatívne zásoby (1-2)																
a) zásoby vylúčené z úverovania																
b) nepotrebné zásoby																
c) sezónne a iné potrebné nadnormatívne zásoby																
4. Nedokončená výroba a polotovary vlastnej výroby																
5. Normatívny, popr. plánované vlastné a im podobné obežné prostriedky																
6. Nadnormatívna nedokončená výroba (4-5)																

*) Formulár sa môže upravovať podľa potreby po dohode medzi organizáciou a pobočkou banky.

	Zostatok k 1. dňu prvého mesiaca štvrtroka	1. mesiac		Zostatok k 1. dňu druhého mesiaca štvrtroka	2. mesiac		Zostatok k 1. dňu tretieho mesiaca štvrtroka	3. mesiac		Zostatok k 1. dňu prvého mes- dujúceho štvrtroka	Pláno- vaná obrátka
a) vyličená z úverovania b) nepotrebná c) sezónna a potrebná	1	2		3	4		5	6		7	8
7. Hotové výrobky a tovar 8. Normatívy, popr. plánované vlastné a im podobné obežné prostriedky 9. Nadnormatívne hotové výrobky a tovar (7-8) a) vyličené z úverovania b) nepotrebné c) sezónne a iné potrebné	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	
10. Zásoby a nedokončená výroba nepriemyselných hospodárstiev Celkom 11. Normatívy, popr. plánované vlastné a im podobné obežné prostriedky 12. Nadnormatívny stav (10-11) a) vyličené z úverovania b) nepotrebné c) sezónne a iné potrebné											

Zaväzujeme sa splácať poskytnuté úvery v lehotách určených Štátnou bankou čs. podľa tohto plánu, popritom v iných prípadoch určených vyhláškou gen. riaditeľa štátnej banky čs. o poskytovaní prevádzkových úverov a uplatňovaní sankcií a súhlasíme s tým, aby splátky úveru boli vyúčtované na účtu ob- ratového, príp. iného príslušného prevádzkového účtu bez nášho osobitného príkazu. V prípade, že nám bude Štátna banka čs. poskytovať úvery podľa údajov v tomto pláne bez ďalších našich podkladov, súhlasíme s tým, aby sa tento plán súčasne považoval za žiadosť o úver.

Pečiatka hospodárskej organizácie
riaditeľ alebo ekonomický námestník

ROZPIS PLÁNOVANÉHO OBRATU ZÁSOB*)

Vzor 01b

Príloha č. 2

ZPRÁVA O STAVE ZÁSOB*) (OBEŽNÝCH PROSTRIEDKOV) KU DŇU
..... 19.....

.....
 Hospodárska organizácia (názov, adresa)

ZPRÁVA O STAVE ZÁSOB* (OBEŽNÝCH PROSTRIEDKOV) KU DŇU, 19..

Ziadame Vás, aby ste nám upravili na podklade údajov uvedených v tejto zpráve úver na:

- a) sezónne a iné potrebné zásoby Kčs
- b) Kčs
- c) Kčs

Údaje v tis. Kčs

	1	2	3	4	5	6	7	8	Vypĺňa pobočka banky			
									Stav úverov	Úprava úverov		
	Stav zásob	Zásoby vylúčené z úverovania	Úverovateľné nepotrebné zásoby	Normatív	Sezónne a iné potrebné normatívne zásoby (1-2-3-4)	Nadpláňoví dodávateľia zásob	Zaplatené sezónne a iné potrebné zásoby	Iné zdroje	prijaté na úverovanie	na sezónne a iné potrebné zásoby	zniženie	zvýšenie
									9	10	11	12
1. Výrobné zásoby												
2. Nedokončená výroba												
3. Hotové výrobky a tovar												
4. Zásoby a nedokončená výroba nepriemyselných hospodárstiev												
Zásoby celkom												

*) a) Formulár môže byť podľa potreby upravený po dohode medzi pobočkou banky a organizáciou.
 b) Pri združenom úverovaní obežných prostriedkov doplní organizácia údaje uvedené v tomto formulári o údaje o sezónnych a iných nákladoch budúcich období a o pohľadávkach voči odberateľom.
 c) Uvádzajú sa len zásoby, na ktoré sa požadujú úvery.

Príloha č. 2
(pokračovanie)

Údaje v tisícoch Kčs

Stav zásob	Zásoby vylúčené z úverovania	Úverovateľné nepotrebné zásoby	Normatívy	Sezónne a iné potrebné normatívne zásoby (1-2-3-4)	Nadplánovní dodávatelia zásob	Zaplatené sezónne a iné potrebné zásoby	Iné zdroje	Vyplňuje pobočka banky			
								Stav úverov	na se-zónne prijaté na úverovanie	iných potrebných zásob	Úprava úverov
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Obežné prostriedky celkom											

Použitie úveru

- a) na úver nesplatený v lehote
- b) na nezabezpečený úver
- c) na splatný úver
- d) na obrátový účet
- e) na zaplatenie dodávateľ. zásob

- 1. Záväzky voči dodávateľom zásob
- 2. Korektív na dodávateľov
- 3. Nadplánovní dodávatelia (1-2)
- 4. Ostatné zdroje

V dňa

Pečiatka organizácie
riaditeľ alebo ekonomický námestník

Príloha č. 3

PLÁN POTREBY ZDROJOV NA NOVÚ TECHNIKU NA ŠTVRŤROK 19.....*)

.....
 Hospodárska organizácia (názov a adresa)

PLÁN
POTREBY ZDROJOV NA NOVÚ TECHNIKU NA ŠTVRTĽOK 19.....*)

	V jednotlivých mesiacoch			Celkom
Potreba zdrojov na novú techniku				
Zdroje fondu technického rozvoja				
a)				
b)				
c)				
Rozdiel				
potreba úveru				
splátky úveru				

.....
 Pečiatka hospodárskej organizácie
 riaditeľ alebo ekonomický námestník

V dňa

*) Formulár môže sa podľa potreby upraviť v dohode medzi pobočkou banky a organizáciou

Príloha č. 4

ZPRÁVA O STAVE POHLADÁVOK VOČI ODBERATELOM KU DŇU
19.....*)

.....
 Hospodárska organizácia (názov a adresa)

Štátnej banke československej
 pobočke

V

ZPRÁVA

O STAVE POHLADÁVOK VOČI ODBERATEĽOM KU DŇU 19.....*)

Ziadame Vás, aby ste nám poskytli na podklade údajov uvedených v tejto zpráve úver na pohľadávky voči odberateľom

a) do lehoty splatnosti	Kčs
b) po lehote splatnosti	Kčs
c) celkom	Kčs

suma v tis. Kčs

a) pohľadávky voči odberateľom do lehoty splatnosti
b) pohľadávky nevyfakturované v určených lehotách
c) pohľadávky voči odberateľom vyhláseným za neschopných platenia (event. platiacim trvale s veľkým oneskorením)
d) zdroje použiteľné na krytie pohľadávok
e) zostatok (a-b-c-d)
f) daň z obratu (daň z výkonov)
g) úverovateľné pohľadávky do lehoty splatnosti (e-f)

a) pohľadávky voči odberateľom po lehote splatnosti
b) pohľadávky vylúčené z úverovania (napr. pohľadávky, pri ktorých uplynula lehota na úverovanie podľa príkazu generálneho riaditeľa Štátnej banky čs. o prolongáciách úveru)
c) zostatok (a-b)
d) daň z obratu (daň z výkonov)
e) úverovateľné pohľadávky voči odberateľom po lehote splatnosti

Dátum

Pečiatka
 riaditeľ alebo ekonomický námestník

*) Formulár môže byť podľa potreby upravený po dohode medzi pobočkou banky a organizáciou.

ŽIADOSŤ O ÚVER PRI PLÁNOVANOM ZÚČTOVANÍ

.....
 Hospodárska organizácia (názov a adresa)

Štátnej banke československej
 pobočke

v

ŽIADOSŤ O ÚVER PRI PLÁNOVANOM ZÚČTOVANÍ

Na základe dohody o plánovanom zúčtovaní zaplatí nám náš odberateľ
 počas mesiaca v plánovaných splátkach 1 200 000 Kčs.

Splátky sa budú uhradzovať v päťdenných lehotách.

Žiadame Vás, aby ste nám poskytli úver vo výške 100 000 Kčs (pozri výpočet úveru).

Súhlasíme s tým, aby ste úver vyrovnávali podľa vyhlášky generálneho riaditeľa Štátnej banky čs.
 o poskytovaní prevádzkových úverov a uplatňovaní sankcií.

V dňa*)

Pečiatka hospodárskej organizácie
 riaditeľ alebo ekonomický námestník

Výpočet úveru
 (vyplní organizácia)

1. Suma plánovaných splátok od	do	1 200 000 Kčs
2. Plánovaný jednodenný obrat (riadok 1: počtom dní v mes.)		40 000 Kčs
3. Počet dní medzi dvoma splátkami		5 dní
4. Potreba úveru		100 000 Kčs
<u>riadok 2 X riadok 3</u>		
2		

Dátum — podpis úverového inšpektora

Dátum — podpis samostatného likvidátora

Prevádza sa na tarchu účtu č. suma Kčs

Prevádza sa v prospech účtu č. suma Kčs

*) Žiadosť o úver predkladá organizácia 3 dni pred začiatkom mesiaca

*) Pri poskytovaní prevádzkových úverov výrobným a spotrebným družstvám vychádzajú pobočky banky z dohôd medzi bankou a príslušnými ústrednými sväzmi o spôsobe krytia normatívo vlastnými a im podobnými obežnými prostriedkami.

**) Právomoc jednotlivých orgánov banky na povoľovanie prolongácií úveru sa určí príkazmi generálneho riaditeľa banky.

*) Právomoc jednotlivých orgánov banky na povoľovanie prolongácií úveru sa určí príkazmi generálneho riaditeľa banky.

*) Pri určovaní výdajového limitu sa postupuje takto: podľa plánu organizácie sa určí koeficient pomeru medzi plánovanými príjmami a plánovanými materiálovými nákladmi (plánované materiálové náklady = koeficient). plánované príjmyKoeficientom sa vynásobí suma príjmov pripísaných v prospech obrátového účtu organizácie za predchádzajúci týždeň. Takto zistená suma predstavuje výdajový limit pre poskytovanie úveru na osobitnom úverovom účte v budúcom týždni.

*) Právomoc jednotlivých orgánov banky na povoľovanie prolongácií úveru sa určuje príkazmi generálneho riaditeľa banky.

*) Koeficient = plánovaná splátka úveru plánované príjmy

*) Smernice Štátnej banky č. č. 170/1956 Ú. 1. (Ú. v.) o platobnom a zúčtovacom styku.

